

Studii Biblice
Trimestrul III / 2018

Faptele apostolilor

Cuprins:

<i>Studiul 1</i>	2
Îmi veți fi martori.....	2
<i>Studiul 2</i>	6
Cincizecimea.....	6
<i>Studiul 3</i>	10
Viața în biserica primară.....	10
<i>Studiul 4</i>	14
Primii conducători ai bisericii.....	14
<i>Studiul 5</i>	18
Convertirea lui Pavel.....	18
<i>Studiul 6</i>	22
Lucrarea lui Petru.....	22
<i>Studiul 7</i>	26
Prima călătorie misionară a lui Pavel.....	26
<i>Studiul 8</i>	30
Adunarea bisericii din Ierusalim.....	30
<i>Studiul 9</i>	34
A doua călătorie misionară.....	34
<i>Studiul 10</i>	38
A treia călătorie misionară.....	38
<i>Studiul 11</i>	42
Arestarea în Ierusalim.....	42
<i>Studiul 12</i>	46
Întemnițarea în Cezareea.....	46
<i>Studiul 13</i>	50
Călătoria la Roma.....	50

30 iunie – 6 iulie

Îmi veți fi martori

Textul de memorat: „*Ci voi veți primi o putere, când Se va coborî Duhul Sfânt peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim, în toată Iudeea, în Samaria și până la marginile pământului.*” (Faptele apostolilor 1:8)

Misiunea lui Isus pe pământ se încheiase. În curând, Dumnezeu avea să le trimită ucenicilor Duhul Sfânt care, confirmând eforturile lor prin multe semne și minuni, avea să le dea putere și să-i conducă într-o misiune până la marginile pământului. Având trup uman, Isus nu putea să rămână cu ei pentru totdeauna. Întruparea îi impusese o limită fizică și, în plus, înălțarea Sa la cer era necesară pentru coborârea Duhului.

Însă ucenicii n-au înțeles aceste lucruri înainte de învierea Sa. Când au lăsat totul și L-au urmat, erau convingși că El era un eliberator politic care urma să-i alunge într-o zi din țară pe romani, să reinstaureze dinastia lui David și să readucă Israelul la gloria de odinioară. Nu le-a fost simplu să-și schimbe mentalitatea.

Acesta este principalul subiect al învățăturilor adresate de Domnul Isus ucenicilor în Faptele 1. În acest context apare făgăduința Duhului Sfânt. Capitolul mai descrie și întoarcerea lui Isus la cer, și pregătirea bisericii primare pentru Cincizecime.

Duminică, 1 iulie – Restabilirea lui Israel

În Vechiul Testament, există două tipuri de profeții mesianice: cele care anticipează venirea unui Mesia-împărat a cărui domnie va fi veșnică (Psalmii 89:3,4,35-37; Isaia 9:6,7; Ezechiel 37:25; Daniel 2:44; 7:13,14) și cele care anunță moartea lui Mesia pentru păcatele poporului (Isaia 52:13-53:12; Daniel 9:26). Aceste două tipuri de profeții nu se neagă reciproc, ci descriu două etape consecutive ale activității lui Mesia: etapa suferinței și etapa domniei ca împărat (Luca 17:24,25; 24:25,26).

Însă, în secolul I, așteptările iudeilor erau legate exclusiv de a doua etapă. Speranța într-un Mesia-împărat care avea să le aducă emanciparea politică eclipsa ideea că Mesia avea să sufere și să moară.

Inițial, și ucenicii au nutrit această speranță. Erau convingși că Isus era Mesia (Matei 16:16,20) și chiar și-au disputat o dată locurile de la stânga și de la dreapta tronului Său (Marcu 10:35-37; Luca 9:46). Isus i-a prevenit că avea să aibă altă soartă, însă gândul acesta pur și simplu nu a putut să le încapă în minte. De aceea, când a murit, au fost tulburați și descurajați. Cum ei înșiși spun: „Noi trăgeam nădejde că El era Acela care va izbăvi pe Israel” (Luca 24:21).

1. Ce lucru nu reușeau încă ucenicii să înțeleagă? Ce răspuns le-a dat Isus? Faptele 1:6,7

Dacă moartea lui Isus a stins speranța ucenicilor, învierea Lui a fost scânteia care a reaprins-o, amplificând-o probabil la cote fără precedent. Ei au luat învierea Lui drept semn clar al instaurării împărăției mesianice.

Totuși Isus nu le oferă un răspuns direct la întrebare. Nu respinge premisa pe care își clădiseră întrebarea, și anume realitatea instaurării iminente a împărăției, dar nici nu o acceptă. Lasă problema în suspensie și le reamintește doar că timpul este în mâna lui Dumnezeu și că oamenii nu au acces la el.

Care era de fapt problema ucenicilor (vezi Luca 24:25)? De ce este ușor să credem ce vrem noi și nu ce ne învață Biblia? Cum putem evita această capcană?

Luni, 2 iulie – Misiunea ucenicilor

2. Ce le-a cerut Isus ucenicilor să facă, în loc să fie preocupați de timpul împlinirii profețiilor? Faptele 1:8

Găsim în acest pasaj patru elemente importante ale misiunii ucenicilor:

1. *Darul Duhului.* Duhul Sfânt a fost dintotdeauna activ în poporul lui Dumnezeu. Profeții anunțaseră însă o revărsare specială a Duhului (Isaia 44:3; Ioel 2:28,29). Domnul Isus însuși a fost uns cu Duh. Duhul Sfânt a fost activ în timpul lucrării Mântuitorului (Luca 4:18-21), dar lucrarea Sa specială a început abia după proslăvirea lui Hristos în cer (Ioan 7:39, Faptele 2:33).

2. *Rolul de martori.* Mărturia este o declarație a unei persoane despre un fapt pe care l-a cunoscut în mod direct. Ucenicii erau în măsură să dea mărturie (Faptele 1:21,22; 4:20; vezi și 1 Ioan 1:1-3) și, cu această ocazie, au fost trimiși să le vorbească oamenilor de pe tot pământul despre experiența unică pe care o aveau cu Isus.

3. *Planul de misiune.* Ucenicii trebuiau să dea mărturie mai întâi în Ierusalim, apoi în Iudeea și în Samaria și, în final, până la marginile pământului. Planul era așadar progresiv. Ierusalimul era centrul vieții religioase iudaice, locul unde Domnul Isus fusese condamnat și crucificat. Iudeea și Samaria erau două zone învecinate, unde El deja lucrase. Ucenicii însă trebuiau să meargă mai departe. Misiunea lor trebuia să se extindă pe tot globul.

4. *Orientarea misiunii.* În timpurile Vechiului Testament, israeliții trebuiau să atragă popoarele la Dumnezeu (Isaia 2:1-5), nu să-L „ducă” pe Dumnezeu la popoare. Puținele excepții (de exemplu, Iona) confirmă regula. Acum strategia era alta. Ierusalimul rămânea în centru, dar ucenicii, în loc să rămână acolo, trebuiau să pornească de acolo spre toate colțurile lumii.

3. Ce mesaj trebuiau să transmită, în esență, ucenicii? Luca 24:44-48

În cele patruzeci de zile pe care le-a petrecut cu ucenicii după înviere (Faptele 1:3), Domnul Isus trebuie să le fi explicat multe adevăruri despre împărăția lui Dumnezeu, pe care ei încă nu reușeau să le priceapă, după cum reiese din întrebarea pe care l-au pus-o (vers. 6). Ei cunoșteau profețiile, însă El li le-a prezentat într-o nouă lumină, din perspectiva crucii și a mormântului gol (vezi Faptele 3:17-19).

Marti, 3 iulie – El va veni iar

4. Cum descrie Luca înălțarea lui Isus? Ce semnificație are faptul că le-au vorbit doi îngeri? Faptele 1:9-11; Deuteronomul 19:15

Relatarea lui Luca despre înălțarea lui Isus este destul de concisă. Domnul Se afla împreună cu ucenicii pe Muntele Măslinilor și, pe când îi binecuvânta (Luca 24:51), S-a înălțat la cer. Limbajul este desigur unul fenomenologic, în sensul că scena este înfățișată așa cum a fost ea percepută de ochiul uman, nu așa cum s-a derulat în realitate. Isus pleca de pe pământ și singurul mod de a descrie acest lucru era să spui că Se deplasa în sus.

Înălțarea lui Isus a fost un act supranatural al lui Dumnezeu, unul dintre multele acte supranaturale amintite în Biblie. Ideea aceasta vrea să ne-o transmită Luca prin folosirea pasivului *epērhē* (a fost luat la cer). Forma aceasta verbală, deși nu mai apare în altă parte în Noul Testament, ci doar de câteva ori în versiunea în limba greacă a Vechiului Testament (Septuaginta), unde descrie tot acte divine, ne sugerează că Dumnezeu însuși L-a luat pe Isus la cer, fiindcă tot El îl înviase din morți (Faptele 2:24,32; Romani 6:4; 10:9).

După ce notează că un nor L-a ascuns pe Isus de ochii ucenicilor, Luca relatează - doar în Faptele apostolilor - scena cu cei doi bărbați îmbrăcați în alb. Descrierea lor coincide cu cea a îngerilor în haine strălucitoare (Faptele 10:30; Ioan 20:12). Ei li s-au arătat ucenicilor ca să-i asigure că Isus avea să Se

Studiu Biblic, Trim. III, 2018 – Faptele apostolilor

întoarce la fel cum a plecat. Doar aici găsim scris că Isus S-a înălțat la cer în timp ce ei stăteau „cu ochii pironiți spre cer” (Faptele 1:9; n.t. - „în timp ce ei se uitau”, NTR).

Înălțarea vizibilă a devenit astfel garanția întoarcerii Sale vizibile. El va reveni tot pe un nor, dar „cu putere și slavă mare”, nu în văzul unui grup mic de oameni, ci în văzul tuturor (Apocalipsa 1:7) și nu va fi singur (Luca 9:26; 2 Tesaloniceni 1:7). Slava celei de-a doua veniri va depăși cu mult slava primei veniri.

Cum să păstrăm tot timpul în minte realitatea și promisiunea revenirii lui Isus? Ce efect ar trebui să aibă acest mare adevăr asupra diferitelor aspecte ale vieții noastre?

Miercuri, 4 iulie – Pregătirea pentru Cincizecime

În răspunsul dat ucenicilor în Faptele 1:7,8, Domnul Isus n-a promis nimic legat de timp. Totuși implicația logică era că El avea să Se întoarcă imediat după coborârea Duhului Sfânt și după încheierea misiunii ucenicilor (vezi și Matei 24:14). Nici remarcă îngerilor (Faptele 1:11) nu le-a oferit indicii despre timpul când avea Isus să revină, dar se subînțelegea că nu avea să dureze mult până atunci. Probabil că de aceea s-au întors ei în Ierusalim „cu o mare bucurie” (Luca 24:52). Promisiunea revenirii, oferită ca încurajare suplimentară pentru misiune, a fost luată în sensul că sfârșitul era foarte aproape. Evenimentele ulterioare din Faptele ne dovedesc acest lucru.

5. Ce persoane au fost prezente în camera de sus și cum s-au pregătit ele pentru venirea Duhului Sfânt? Faptele 1:12-14

După ce s-au întors de pe Muntele Măslinilor, ucenicii s-au strâns în camera de oaspeți de la etaj (în latină, *cenaculum*) a unei case particulare din Ierusalim. Împreună cu ei erau și câteva ucenice (Luca 8:1-3; 23:49; 24:1-12), mama și frații lui Isus.

Frații lui Isus (Marcu 6:3) erau fie frații Lui mai mici, copiii lui Iosif și ai Mariei (Matei 1:25; Luca 2:7), fie, mai probabil, frații Lui vitregi, copiii din prima căsătorie a lui Iosif, ceea ce înseamnă că Iosif era văduv când s-a căsătorit cu Maria. Faptul că ei au fost alături de ucenici este surprinzător dacă ne gândim la atitudinea lor sceptică (Marcu 3:21; Ioan 7:5). Se pare totuși că situația s-a schimbat radical în momentul în care Isus i S-a arătat într-un mod special lui Iacov (1 Corinteni 15:7). Ba chiar se pare că Iacov l-a urmat pe Petru la conducerea comunității creștine (Faptele 12:17; 15:13; 21:28; Galateni 2:9,12).

Ucenicii stăruiau în rugăciune (Faptele 1:14) și își petreceau tot timpul în templu, laudându-L pe Dumnezeu (Luca 24:53), fără îndoială mărturisindu-și păcatele, regretându-le și abandonându-le. Ideea lor că venirea Duhului Sfânt avea să fie urmată imediat de revenirea lui Isus era greșită, dar atitudinea lor spirituală era în armonie deplină cu evenimentul care era pe punctul de a se petrece: revărsarea Duhului Sfânt ca răspuns la rugăciune.

Ce să facem în fiecare zi ca să ne pregătim pentru lucrarea Duhului Sfânt în viața noastră?

Joi, 5 iulie – Ucenicul al doisprezecelea

Prima măsură administrativă a comunității creștine primare, care însuma circa o sută douăzeci de credincioși (Faptele 1:15), a fost alegerea unui înlocuitor pentru Iuda.

6. Ce condiții trebuia să îndeplinească înlocuitorul lui Iuda? De ce sunt importante? Faptele 1:21-22

Era necesar ca alesul să fi fost martor al învierii lui Isus (vezi Faptele 4:33), deoarece învierea constituie, așa cum se afirmă în mod repetat, dovada concludentă a mesianității lui Isus și adevărul fundamental al credinței creștine.

De asemenea, trebuia să fie dintre cei care îi însoțiseră pe apostoli pe tot parcursul lucrării lui Isus. Pavel avea să sublinieze mai târziu că, deși nu-L însoțise pe Isus în timpul activității Sale pe pământ, totuși era îndreptățit să fie numit apostol, fiindcă întâlnirea cu Isus pe drumul spre Damasc îl calificase ca martor al învierii Sale (1 Corinteni 9:1). El a recunoscut că i S-a arătat în urma tuturor, „ca unei stârpituri” (1 Corinteni 15:8), dar nu a acceptat să fie considerat mai puțin calificat decât ei (1 Corinteni 9:2; Galateni 2:6-9). Doar cei doisprezece și Pavel erau „apostoli”, în sensul restrâns al cuvântului (Faptele 1:25,26); în sensul de bază, general, de „trimiși” sau „mesageri”, termenul poate fi aplicat și altor lucrători ai Evangheliei (Faptele 14:4,14; Galateni 1:19).

7. Cum a fost ales Matia? Faptele 1:23-26

Metoda folosită pentru alegerea lui Matia, tragerea la sorți, poate părea ciudată, dar avea în spate o tradiție îndelungată (Leviticul 16:5-10; Numeri 26:55). În plus, era vorba de o alegere între două persoane cu calificare similară pentru aceeași poziție, nu un pas în necunoscut. În același timp, credincioșii s-au rugat lui Dumnezeu crezând că rezultatul avea să fie conform voinței Sale (vezi Proverbele 16:33). Nu se amintește nicăieri că decizia ar fi fost contestată de cineva. După Cincizecime, în istoria bisericii primare nu se mai amintește de tragerea la sorți (Faptele 5:3; 11:15-18; 13:2; 16:6-9).

Tu cum procedezi ca să afli care este voia lui Dumnezeu pentru tine într-o anumită situație?

Vineri, 6 iulie – Un gând de încheiere

„Întregul interval de timp dintre Cincizecime și Parusia [a doua venire] (fie el lung sau scurt) trebuie ocupat cu împlinirea misiunii mondiale a bisericii, prin puterea Duhului. Urmașii lui Hristos aveau sarcina atât să vestească ce realizase El la prima Sa venire, cât și să-i cheme pe oameni la pocăință și la credință, ca să fie pregătiți pentru a doua Sa venire. Ei trebuiau să fie martorii Lui «până la marginile pământului» ([Faptele] 1:8) și «până la sfârșitul veacului»... Nu avem libertatea de a ne opri până când nu ajungem atât la marginile pământului, cât și la sfârșitul veacului.” - John R. W. Stott, *The Message of Acts: The Spirit, the Church & the World*, ed. 1990, p. 44

„Însărcinarea pe care Mântuitorul le-a dat-o ucenicilor îi cuprinde pe toți credincioșii. Îi cuprinde pe toți cei care vor crede în Hristos până la sfârșitul timpului. Este o mare greșală să crezi că lucrarea de mântuire a sufletelor depinde numai de predicatorul întărit prin binecuvântare pentru acest lucru. Însărcinarea de a predica Evanghelia le este dată tuturor acelor care au simțit chemarea cerească. Toți cei care primesc viața lui Hristos sunt sfințiți pentru lucrarea de mântuire a semenilor lor. Biserica a fost întemeiată pentru lucrarea aceasta, și toți aceia care iau asupra lor sfânta ei răspundere se leagă prin aceasta să fie conlucrători cu Hristos.” - Ellen G. White, *Viața lui Iisus*, ed. 2015, p. 713

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: 1 Corinteni 15 - 2 Corinteni 5

1. Ce spunea Pavel „spre rușinea” corintenilor?
2. Ce se întâmplă atunci când privim slava Domnului?
3. Cum este posibil să fim primiți de orice cuget omenesc?
4. În ce fel nu mai cunoaștem pe nimeni, nici chiar pe Hristos?

Istoria mântuirii, capitolul 19

5. Ce anume nu poate descrie nicio limbă?

7 iulie – 13 iulie

Cincizecimea

Textul de memorat: „Dumnezeu a înviat pe acest Isus, și noi toți suntem martori ai Lui. Și acum, odată ce S-a înălțat prin dreapta lui Dumnezeu și a primit de la Tatăl făgăduința Duhului Sfânt, a turnat ce vedeți și auziți.” (Faptele apostolilor 2:32,33)

Cincizecimea era la evrei Sărbătoarea Săptămânilor (Exodul 34:22), sau Ziua Celor Dintâi Roade (Numeri 28:26), și și-a luat denumirea aceasta fiindcă era celebrată la cincizeci de zile după a doua zi de Paște, când era adus ca ofrandă snopul de orz. Cincizecimea era o ocazie de bucurie și de recunoștință, când poporul aducea înaintea Domnului „cele dintâi roade din secerișul grâului” (Exodul 34:22).

Ocazia aceea a rămas simbolică pentru revărsarea Duhului Sfânt în măsură mai bogată ca niciodată, pentru că, într-o singură zi, s-au botezat trei mii de persoane, considerate „un prim rod” spiritual al bisericii. Având loc după înălțarea lui Isus la cer, revărsarea Duhului a fost un eveniment supranatural brusc care i-a transformat pe apostoli din niște galileeni simpli și anonimi în niște bărbați cu putere de convingere și curaj, capabili să schimbe lumea.

Cincizecimea a mai fost numită și ziua de naștere a bisericii, pentru că atunci urmașii lui Hristos, evrei și neamuri, au primit identitatea de nouă comunitate a lui Dumnezeu pe pământ.

Duminică, 8 iulie – Venirea Duhului

În ascultare de porunca lui Isus, credincioșii au așteptat la Ierusalim făgăduința Duhului și au așteptat cu rugăciuni fierbinți, cu pocăință sinceră și cu laude. În Ziua Cincizecimii, ei „erau toți împreună în același loc”, probabil în aceeași cameră mare de sus amintită în Faptele 1. În curând însă aveau să iasă în public (Faptele 2:6-13).

1. Ce elemente supranaturale au însoțit revărsarea Duhului? Faptele 2:1-3

Scena a fost cu totul neobișnuită. Mai întâi, un sunet ca vâjâitul unui vânt puternic a venit din cer și a umplut toată casa. Apoi, niște limbi ca de foc s-au împrăștiat și s-au așezat câte una pe fiecare dintre cei prezenți.

În Scriptură, vântul și focul sunt asociate frecvent cu o *teofanie*, o manifestare a Divinității (vezi Exodul 3:2; 19:18; Deuteronomul 4:15). Ele apar, de asemenea, în descrierile Duhului lui Dumnezeu (Ioan 3:8; Matei 3:11). La Cincizecime, indiferent de semnificația acestor fenomene, ele au semnalat un moment special din istoria mântuirii: revărsarea promisă a Duhului.

Duhul a fost continuu activ. Influența Sa asupra poporului lui Dumnezeu din perioada Vechiului Testament a fost de multe ori remarcabilă, dar nu a fost niciodată completă. „În timpul perioadei patriarhale, influența Duhului Sfânt fusese deseori descoperită în chip vădit, însă niciodată în plinătatea ei. Acum, ascultând de cuvântul Mântuitorului, ucenicii au înălțat rugăciuni fierbinți pentru acest dar și, în cer, Domnul Hristos a adăugat și mijlocirea Sa. El a cerut darul Duhului, ca să-l poată revărsa asupra poporului Său.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 29

Ioan Botezătorul a vestit că Mesia care era gata să vină avea să boteze cu foc (Luca 3:16; vezi Faptele 11:16) și Isus însuși a vorbit despre acest lucru de câteva ori (Luca 24:49, Faptele 1:8). Această revărsare avea să constituie primul Său act de mijlocire înaintea lui Dumnezeu (Ioan 14:16,26; 15:26). La Cincizecime, făgăduința s-a împlinit.

Botezul cu Duh Sfânt din Ziua Cincizecimii a fost un eveniment unic, legat de biruința lui Isus pe cruce și de înălțarea Sa la cer, dar umplerea cu Duhul Sfânt este o experiență ce trebuie repetată continuu în viața credincioșilor (Faptele 4:8,31; 11:24; 13:9,52; Efeseni 5:18).

Ce dovezi ai ca Duhul Sfânt lucrează în viața ta?

Luni, 9 iulie – Darul limbilor

În Faptele 2:4, darul Duhului s-a manifestat prin vorbirea în limbi. Aceasta a fost totuși doar unul dintre multele Sale moduri de manifestare (Faptele 10:45,46; 19:6). Printre celelalte se numără: prevestirea evenimentelor viitoare (Faptele 11:28), viziunile (Faptele 7:55), cuvântările inspirate (Faptele 2:8; 28:25), vindecarea (Faptele 3:6,12; 5:12,16) și calificarea pentru slujire (Faptele 6:3,5).

Darul limbilor de la Cincizecime nu este dovada specifică sau cea mai importantă dovadă a înzestrării cu Duhul Sfânt. Manifestarea aceasta a avut ca scop începerea misiunii mondiale a bisericii. Ea a fost necesară pentru împlinirea chemării din Faptele 1:8. Ca să depășească barierele culturale și să ducă Evanghelia până la marginile pământului, apostolii aveau nevoie să comunice cu oamenii din diferite popoare în limba lor.

2. Ce dovezi avem că apostolii au vorbit la Cincizecime în limbile străine existente la data aceea? Faptele 2:5-12

Se estimează că în primul secol existau în lume între opt și zece milioane de evrei și că circa 60% dintre ei locuiau în afara teritoriului Iudeei. Mulți dintre cei prezenți la Ierusalim pentru sărbătoare erau din țări străine și nu cunoșteau aramaica, limba evreilor din Iudeea la data aceea.

Converțiții din Ziua Cincizecimii au fost în majoritatea lor evrei din diferite țări. Faptul că apostolii au vorbit în limbi străine existente și nu în limbi necunoscute extatice este demonstrat de termenul *dialektos* (Faptele 2:6,8), care înseamnă „limbă a unui popor sau a unei regiuni” (compară cu Faptele 21:40; 22:2; 26:14). În astfel de limbi au vorbit ei. Și a fost într-adevăr un miracol că niște simpli galileeni au fost în stare să comunice într-o limbă de care nu avuseseră habar cu câteva ore mai înainte. Singura explicație pe care au găsit-o unii localnici care au asistat la această scenă a fost aceea că apostolii ar fi fost sub influența alcoolului, fiindcă rosteau cuvinte care lor li se păreau fără sens: „Dar alții își băteau joc și ziceau: «Sunt plini de must!»” (Faptele 2:13).

O manifestare puternică a lui Dumnezeu are loc chiar sub ochii lor, iar ei o iau drept o manifestare a beției! Ce putem face pentru a nu ajunge și noi atât de orbi din punct de vedere spiritual?

Marti, 10 iulie – Cuvântarea lui Petru

Acuzația că apostolii ar fi fost beți i-a oferit lui Petru ocazia de a explica ce se întâmpla. În cuvântarea lui, el a făcut mai întâi trimitere la Scriptură (Faptele 2:16-21) pentru a arăta că revărsarea Duhului era o împlinire a profeției.

3. Când spune Petru că avea să se îplinească profeția lui Ioel? Faptele 2:17; Ioel 2:28

Profeția lui Ioel era despre veacul viitor al mântuirii (Ioel 2:32) care avea să fie anunțat de câteva semne din natură și de revărsarea îmbelșugată a Duhului (vers. 28-31). Când a interpretat evenimentul de la Cincizecime în lumina acestei profeții, Petru a intenționat să sublinieze importanța lui istorică. El o citează însă cu o diferență semnificativă. În locul cuvintelor introductive „după aceea” (vers. 28), care arătau în general către un timp viitor, a așezat cuvintele „în zilele de pe urmă” (Faptele 2:17), pentru a anunța astfel că începuse o nouă etapă în desfășurarea planului de mântuire. Aceasta nu constituie desigur o descriere completă a evenimentelor din zilele finale, ci o dovadă a simțământului acut al urgenței timpului ce caracteriza biserica primară. Primii creștini nu știau când avea să vină sfârșitul, dar erau convinși că nu mai era mult timp până atunci.

4. Ce scop principal a urmărit Petru când a prezentat Evanghelia? Faptele 2:22-32

După ce evidențiază semnificația profetică a Cincizecimii, Petru vorbește despre viața, moartea și învierea lui Isus, evenimente petrecute recent în mijlocul lor. Cel mai mult însă insistă asupra învierii, arătând că ea este factorul hotărâtor. Pentru el, ea este argumentul suprem în favoarea lui Isus (Faptele 2:22,27) și, ca să-și susțină ideea, citează din Scriptură.

Isus nu a putut fi ținut captiv de moarte, fiindcă El era Mesia. Pentru Petru și pentru toți scriitorii Noului Testament, învierea lui Isus devenise așadar dovada concludentă a mesianității Lui și, chiar mai mult, a validității mesajului creștin despre mântuire.

De ce este învierea Domnului Isus un adevăr esențial pentru noi astăzi?

Miercuri, 11 iulie – Înălțarea (proslăvirea) lui Isus

În a treia parte a cuvântării sale, Petru revine la fenomenul vorbirii în limbi care atrăsese atenția oamenilor. Apostolii nu erau beți, lucru care oricum ar fi fost ciudat pentru oricine, întrucât nu era decât ora nouă dimineața (Faptele 2:15), ci vorbeau în limbi pentru că Duhul Sfânt tocmai fusese revărsat peste ei din cer.

5. Ce legătură există între înălțarea lui Isus la dreapta lui Dumnezeu și revărsarea Duhului? Faptele 2:33-36

„La dreapta lui Dumnezeu” este o poziție de autoritate (Psalmii 110:1-3). Argumentul pe care Petru l-a susținut cu Scriptura este că Isus a „turnat” Duhul peste urmașii Lui, fiindcă fusese înălțat la o astfel de poziție în cer. Înălțarea sau proslăvirea nu l-a conferit lui Isus un alt statut decât cel deținut anterior (Ioan 1:1-3; 17:5), ci a fost recunoașterea supremă din partea Tatălui a prerogativelor Sale de Domn și Mântuitor (Faptele 2:36).

Evenimentul acesta ne conduce la una dintre temele principale ale Scripturii: conflictul cosmic dintre bine și rău. Ideea este că Duhul n-ar fi putut coborî deplin, dacă Isus n-ar fi fost proslăvit (Ioan 7:39) și că Isus n-ar fi fost proslăvit, dacă n-ar fi triumfat pe cruce (Ioan 17:4,5). Altfel spus, proslăvirea lui Isus a fost condiția pentru venirea Duhului, întrucât acesta era semnul că Dumnezeu a aprobat ceea ce a realizat Isus pe cruce, inclusiv înfrângerea celui care își însușise în mod fraudulos conducerea acestei lumi (Ioan 12:31).

Intrarea păcatului în lume a aruncat o umbră asupra lui Dumnezeu. Moartea Domnului Isus a fost necesară nu numai pentru răscumpărarea oamenilor, ci și pentru justificarea poziției lui Dumnezeu și demascarea lui Satana ca impostor. Veacul mântuirii începuse deja prin lucrarea lui Isus (Luca 4:18-21). Când a scos demoni și a iertat păcate, El i-a eliberat pe captivii lui Satana. Însă doar crucea l-a dat autoritate deplină în acest sens. Prin jertfa lui Isus, care le aducea oamenilor garanția mântuirii, Satana a primit o lovitură decisivă și Duhul a fost revărsat în vederea pregătirii unui popor pentru venirea lui Hristos.

Joi, 12 iulie – Cele dintâi roade

Ascultătorii lui Petru au fost răscoliți de cuvintele lui. Poate că unii dintre ei se aflaseră cu câteva săptămâni mai înainte în mulțimea care ceruse răstignirea lui Isus (Luca 23:13-25). Acum însă, convinși că Isus din Nazaret era într-adevăr Mesia trimis de Dumnezeu, i-au întrebat pe apostoli: „Fraților, ce să facem?”

6. Care sunt cele două condiții fundamentale pentru a primi iertarea? Faptele 2:38

Pocăința înseamnă schimbarea radicală a direcției vieții și întoarcerea cu spatele către păcat (Faptele 3:19; 26:20), nu doar tristețe și remușcare. Asemenea credinței, pocăința autentică este un dar de la Dumnezeu care poate fi acceptat sau respins (Faptele 5:31-33; 26:19-21; Romani 2:4).

Pocăința a fost asociată cu botezul încă din vremea lui Ioan Botezătorul (Marcu 1:4). Acesta a devenit mai exact o expresie a ei, un ritual care simboliza spălarea de păcate și regenerarea morală produsă prin Duhul Sfânt (Faptele 2:38; 22:16; compară cu Tit 3:5-7).

7. Ce făgăduință specială le este dată celor care se pocăiesc și se botează? Faptele 2:38,39

La Cincizecime, oamenii au primit nu doar iertarea păcatelor, ci și plinătatea Duhului în vederea creșterii personale, în vederea slujirii în biserică și, mai ales, în vederea misiunii. Aceasta a fost probabil cea mai mare dintre toate binecuvântările pe care le-au primit, fiindcă scopul principal al existenței bisericii este răspândirea veștii bune a Evangheliei (1 Petru 2:9). Din ziua aceea înainte, ei au avut asigurarea mântuirii și puterea Duhului Sfânt, care avea să le confere autoritate pentru misiunea la care a fost chemată biserica.

De ce trebuie să ai asigurarea iertării păcatelor înainte de a trece la proclamarea Evangheliei? Ce speranță în Isus le poți oferi altora, dacă tu nu o ai?

Vineri, 13 iulie – Un gând de încheiere

Revărsarea Duhului Sfânt la Cincizecime a descoperit ce se întâmpla în cer și faptul că Dumnezeu Tatăl acceptase jertfa lui Hristos pentru păcatele lumii. Și a mai arătat că fusese inaugurată slujirea lui Hristos în cer pentru noi, în virtutea jertfei pe care o adusese pe pământ. Evenimentele acestea uimitoare sunt o dovadă în plus că între cer și pământ există o legătură mai strânsă decât ne putem imagina acum.

„Înălțarea lui Isus la cer a fost semnalul că urmașii Lui urmau să primească binecuvântata făgăduință. (...) Când Hristos a trecut prin porțile cerului, El a fost întronat în mijlocul adorării îngerilor. De îndată ce această ceremonie s-a încheiat, Duhul Sfânt a coborât asupra ucenicilor în torente bogate, și Hristos a fost cu adevărat proslăvit, chiar cu slava pe care o avusese la Tatăl din veșnicie.

Revărsarea Duhului Sfânt din Ziua Cincizecimii a fost comunicarea din partea Cerului că întronarea Mântuitorului a avut loc. Potrivit făgăduinței Sale, El a trimis din ceruri Duhul Sfânt asupra urmașilor Săi, ca un semn că El a primit, ca Preot și împărat, toată puterea în cer și pe pământ și că El era Cel Uns peste poporul Său.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 30

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: 2 Corinteni 6-12

1. Ce fel de „arme” oferă neprihănirea?
2. Prin ce anume i-a întristat Pavel pe corinteni, fără să-i pară rău?
3. Ce anume spune Pavel că i-a dat Dumnezeu, pentru zidirea corintenilor?
4. Ce spune Pavel că sunt datori să facă părinții pentru copiii lor?

Istoria mântuirii, capitolul 20

5. Ce fel de spirit au arătat israeliții în urma raportului iscoadelor?

14 iulie – 20 iulie

Viața în biserică primară

Textul de memorat: „*Toți împreună erau nelipsiți de la Templu în fiecare zi, frângeau pâinea acasă și luau hrana cu bucurie și curăție de inimă. Ei laudau pe Dumnezeu și erau plăcuți înaintea întregului norod. Și Domnul adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mântuiți.*” (Faptele apostolilor 2:46,47)

Biserica primară era foarte însuflețită de ideea scurtimii timpului. Modul în care răspunsese Isus la întrebarea despre instaurarea împărăției mesianice, lăsând neelucidată chestiunea timpului (Faptele 1:6-8), permitea interpretarea că totul depindea de venirea Duhului și de încheierea misiunii apostolice. De aceea, în Ziua Cincizecimii, primii credincioși au crezut că toate condițiile fuseseră împlinite: primiseră Duhul Sfânt și vestiseră Evanghelia la toată lumea. Nu în sensul că ar fi plecat din Ierusalim și ar fi străbătut lumea, ci pentru că lumea venise la ei (Faptele 2:5-11).

Pasul următor a fost detașarea bisericii de bunurile materiale. Considerând că timpul era scurt, creștinii au vândut tot ce aveau și s-au dedicat învățaturii și părtășiei, continuând să dea mărturie despre Isus, însă doar în Ierusalim. Viața cu bunurile puse în comun, deși benefică pentru săraci, a devenit în curând o problemă și a fost necesară intervenția lui Dumnezeu pentru păstrarea unității bisericii. Și, tot atunci, credincioșii au început să întâmpine împotrivire. Cu toate acestea, credința lor a rămas de neclintit.

Duminică, 15 iulie – Învățătură și părtășie

După ce relatează evenimentul de la Cincizecime, Luca prezintă câteva aspecte ale vieții bisericii din Ierusalim: „*Ei stăruiau în învățatura apostolilor, în legătura frățescă, în frângerea pâinii și în rugăciuni*” (Faptele 2:42). Potrivit versetului 46, învățarea avea loc la templu, iar părtășia, în casele credincioșilor.

Curtea templului era împrejmuită cu porticuri acoperite și rabinii aveau obiceiul să dea învățătură în aceste locuri. Faptul că primii creștini stăruiau în învățatura apostolilor ne dovedește că darul Duhului nu i-a condus la o religie contemplativă, ci la un proces intens de învățare sub îndrumarea apostolilor, a căror învățătură a fost confirmată prin semne și minuni (vers. 43).

Părtășia spirituală a fost un alt semn distinctiv al religiei primilor creștini. Credincioșii erau mereu împreună, nu doar la templu, ci și acasă, unde mâncau, sărbătoreau Cina Domnului și se rugau (vers. 42,46). Ei își exprimau astfel speranța în revenirea apropiată a lui Isus și în reîntâlnirea cu El în împărăția mesianică (Matei 26:29).

Casele particulare au avut un rol esențial în viața bisericii primare. Credincioșii mai participau încă la serviciile zilnice de la templu (Faptele 3:1), iar în Sabat probabil că mergeau la sinagogă alături de concetățenii lor iudei (Iacov 2:2), însă serviciile religioase creștine distinctive erau îndeplinite în case particulare.

1. Care era unul dintre aspectele importante ale părtășiei primilor creștini? Faptele 2:44,45; Faptele 4:34,35

Crezând că sfârșitul era aproape, ei s-au gândit că posesiunile materiale, „proprietatea personală” (ca să folosim o expresie mai actuală), nu mai contau atât de mult. Și li s-a părut potrivită utilizarea în comun a resurselor materiale. Nu mai aveau de ce să-și facă griji pentru viitor, fiindcă Mesia însuși avea să Se îngrijească de nevoile lor în împărăția Sa (Luca 22:29,30). În acest mod, se simțeau mai uniți și exemplificau practic iubirea frățescă.

Cu câtă generozitate oferi din ceea ce ai primit de la Domnul?

Luni, 16 iulie – Vindecarea unui olog

În Faptele 3:1, se relatează că Petru și Ioan s-au suit la templu pentru serviciul de rugăciune de la ora 3 după-amiază. Aceasta ne arată că, în perioada de început, credința bisericii avea în esență caracter iudaic. Cu alte cuvinte, apostolii nu mergeau la templu doar pentru a da învățătură sau pentru a câștiga noi convertiți, ci pentru că erau iudei și, ca atare, erau devotați tradițiilor religioase iudaice (Faptele 20:16; 21:17-26), cel puțin până la momentul acela. Acolo au săvârșit o minune cu răsunet asupra întregului norod (Faptele 3:1-10), minune care i-a oferit lui Petru ocazia de a ține o nouă cuvântare.

2. Ce idei principale a transmis Petru în cuvântarea Sa? Faptele 3:12-26

Cinci idei principale caracterizau propovăduirea creștină primară: Isus este Hristosul care a pățimit (vers. 18); El a fost înviat din morți de Dumnezeu (vers. 15); El a fost proslăvit în cer (vers. 13); El va veni iar (vers. 20); și pocăința este necesară pentru iertarea păcatelor (vers. 19).

Este în principiu același mesaj pe care îl transmitem și noi astăzi, doar că într-un alt context. Apostolii lucrau încă în mediul evreiesc, în care nu le cereau oamenilor să treacă de la o religie la alta, ci doar să treacă de la vechiul legământ la noul legământ. Ei făceau deja parte din poporul lui Dumnezeu și nu le mai rămânea decât să-L primească pe Hristos și să aibă experiența nașterii din nou care urmează după primirea reală a lui Isus.

Chiar dacă situația de atunci era diferită de cea de astăzi, mesajul este același: Hristos a murit pentru păcatele noastre, a înviat și va reveni. Doar El oferă mântuirea. Răstignirea Lui, învierea și revenirea Lui trebuie să se afle în centrul modului în care vestim astăzi cele trei solii îngerști din Apocalipsa 14.

„Dintre toți cei care poartă numele de creștini, adventiștii de ziua a șaptea ar trebui să fie primii în ce privește înălțarea lui Hristos în fața lumii. Propovăduirea soliei îngerului al treilea cere să fie prezentat adevărul despre Sabat. Acest adevăr trebuie să fie predicat alături de altele aflate în solie, dar marele centru de atracție, Isus Hristos, să nu fie lăsat pe dinafară. Crucea este locul unde bunătatea și credincioșia se întâlnesc, unde dreptatea și pacea se sărută. Păcătosul trebuie să fie determinat să privească la Golgota și să se încreadă în meritele Mântuitorului cu o credință simplă, ca a unui copilăș, acceptând neprihănirea Sa și încrezându-se în mila Sa.” - Ellen G. White, *Slujitorii Evangheliei*, ed. 2004, p. 116

Marti, 17 iulie – Apariția împotrivirii

Succesul bisericii a atras în scurt timp împotrivirea unor conducători din Ierusalim. Templul se afla sub conducerea marelui-preot și a preoților celor mai de seamă, în majoritate saducheii. Marele-preot era totodată președintele Sinedriului, format la data aceea, în principal, din saducheii și fariseii. Saducheii nu credeau în înviere și au fost foarte deranjați de învățătura dată de Petru și Ioan că Isus a înviat din morți. Apostolii au fost arestați de gărzile templului și au fost reținuți până a doua zi, când au fost aduși înaintea Sinedriului (Faptele 4:1-7).

3. Când au fost întrebați în numele cărei autorități acționaseră, ce răspuns a dat Petru? Ce idee transmisă de el indirect a fost considerată extrem de periculoasă de către membrii Sinedriului? Faptele 4:1-18

Faptul că membrii Sinedriului le-au pus o întrebare cu privire la autoritate trădează o îngrijorare legată de putere. Petru le-a răspuns că minunea fusese făcută în Numele lui Isus și, mai mult, că mântuirea vine doar de la Isus. Apostolii se aflau în fața celui mai înalt for iudaic, dar erau în slujba unei autorități net superioare. Ei erau niște oameni simpli, niște pescari galileeni fără educație; însă, prin curajul și elocvența lor, i-au impresionat pe cei prezenți. Ideea transmisă de Petru și rămasă nesesizată de conducători a fost aceea că apostolii erau plini de Duh Sfânt, exact așa cum anunțase Isus (Matei 10:16-20).

Neputând nega minunea - întrucât omul vindecat se afla și el de față, membrii Sinedriului le-au poruncit apostolilor să nu mai propovăduiască. Ei s-au temut de mesaj la fel de mult ca de popularitatea tot mai

mare a mișcării. N-au luat în considerare dovezile și au permis ca prejudecățile și instinctul de autoconservare să le dicteze acțiunile.

Răspunsul dat de Petru la sfârșit se numără printre versetele cele mai prețioase din cartea Faptelor apostolilor: „Judecați voi singuri dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decât de Dumnezeu, căci noi nu putem să nu vorbim despre ce am văzut și am auzit” (Faptele 4:19,20).

Gândește-te la dorința de a deține puterea și la pericolele pe care le prezintă ea, la orice nivel și în orice context. De ce trebuie să avem grijă cum ne comportăm în acest domeniu?

Miercuri, 18 iulie – Anania și Safira

În biserică primară, punerea laolaltă a bunurilor nu era obligatorie, în sensul că nu era o condiție stabilită pentru a fi primit în biserică. Au existat însă câțiva oameni care au inspirat întreaga comunitate prin generozitatea lor. Un exemplu este Barnaba (Faptele 4:36,37), care va îndeplini un rol important mai târziu în carte.

Au existat totuși și câteva exemple negative care amenințau să dezbină biserică din interior, exact în momentul în care au fost lansate atacuri asupra ei din exterior.

4. Ce lecții ne transmite relatarea următoare? Faptele 5:1-11

Luca nu ne prezintă toate detaliile, însă este evident că problema fundamentală a lui Anania și a Safirei nu a fost încercarea de a păstra banii, ci aducerea practicii înșelăciunii în biserică. Păcatul lor nu a fost urmarea unui imbold de moment, ci a unui plan premeditat, a fost o încercare deliberată de a-L „ispiti” pe Duhul Sfânt (Faptele 5:9). Ei nu erau obligați să-și vândă terenul și să doneze banii bisericii. Ei singuri și-au luat acest angajament, dar poate că au urmărit un anumit interes personal sau poate că și-au dorit să obțină influență în comunitate printr-un aparent act de caritate laudabil.

Probabil că de aceea i-a pedepsit Dumnezeu atât de aspru. Chiar dacă viața la comun a bisericii se datora convingerii că Isus era pe punctul să revină, o faptă ca aceea făcută de Anania și Safira, atunci când biserică abia prinsese viață, putea diminua importanța loialității față de Dumnezeu și îi putea influența negativ pe credincioși. Faptul că nu se amintește că lui Anania i s-ar fi dat șansa la pocăință, cum se menționează în cazul Safirei (vers. 8), se poate datora conciziei relatării.

Idea fundamentală este că ei au păcătuit de la început și până la sfârșit, iar păcatul este o problemă gravă înaintea lui Dumnezeu (Ezechiel 18:20; Romani 6:23), chiar dacă El nu-l pedepsește întotdeauna pe loc. El amână pedeapsa ca să ne aducă aminte că este îndelung răbdător (2 Petru 3:9).

De ce trebuie să avem grijă să nu forțăm limitele harului, așa cum au încercat acești doi credincioși din biserică primară?

Joi, 19 iulie – A doua arestare

Apostolii au fost instrumentul prin care Dumnezeu a rostit pedeapsa pentru păcat, ca în cazul lui Anania și al Safirei, dar tot ei au fost instrumentul prin care El le-a oferit har păcătoșilor. Vindecările miraculoase pe care le-au săvârșit (Faptele 5:12-16) erau dovada palpabilă că Duhul Sfânt lucra prin ei. Este surprinzător faptul că oamenii ajunseseră că creadă că până și umbra lui Petru putea să-i vindece. Cazul cel mai asemănător din Evanghelii este cel al femeii care s-a vindecat după ce a atins poala hainei lui Isus (Luca 8:43,44). Totuși Luca nu afirmă că umbra lui Petru avea într-adevăr putere vindecătoare, ci că oamenii credeau că avea. Dumnezeu S-a îndurat de ei, chiar dacă circula printre ei o astfel de superstiție.

În orice caz, cu cât apostolii erau mai plini de Duh Sfânt și cu cât semnele și minunile se înmulțeau, cu atât mai invidioși deveneau conducătorii religioși. S-a dispus astfel arestarea lor pentru a doua oară (Faptele 5:17,18). Abia după evadarea lor miraculoasă (vers. 19-24) și după o altă cuvântare plină de curaj a lui Petru, au început unele autorități să ia în calcul o posibilă intervenție a forțelor supranaturale.

5. Ce argumente a adus Gamaliel pentru a-i convinge pe membrii Sinedriului să nu-i omoare pe apostoli? Faptele 5:34-39

Sinedriul era controlat de saduchei, fariseii formând o minoritate influentă. Gamaliel era fariseu și învățător al Legii. El era atât de respectat de iudei, încât ajunsese să fie numit de aceștia „rabban” („învățătorul nostru”) și nu doar „rabbi” („învățătorul meu”). Pavel s-a numărat printre discipolii lui (Faptele 22:3).

Gamaliel le-a reamintit de alte două mișcări rebele din istoria recentă a Israelului care atrăseseră simpatizanți și care provocaseră tulburări, dar care dispăruseră după ce conducătorii lor fuseseră omorâți. El a desprins de aici învățătura că mișcarea creștină avea să dispară repede dacă era de origine umană. Pe de altă parte, dacă era de la Dumnezeu, așa cum pretindeau apostolii, ce șanse aveau să o oprească? Sfatul lui a fost convingător. Apostolii au fost bătuți cu nuiiele și li s-a interzis încă o dată să vorbească în Numele lui Isus.

Ce ne spune relatarea aceasta despre valoarea unui sfat bun? Cum să fim mai deschiși la sfaturi, chiar și în situațiile în care ele sunt contrare planurilor noastre?

Vineri, 20 iulie – Un gând de încheiere

„Noi suntem administratori și Domnul nostru, la plecare, ne-a încredințat misiunea de a ne îngriji de cei din casa Sa, cărora El a venit în lumea aceasta să le slujească, și de interesele Sale. El S-a întors la cer lăsându-ne nouă această responsabilitate și ne cere să veghem și să așteptăm arătarea Lui. Să fim credincioși față de încrederea care ne-a fost acordată, ca nu cumva, venind pe neașteptate, să ne găsească dormind.” - Ellen G. White, *Mărturii*, vol. 8, ed. 2017, p. 37

„Oamenilor trebuie să li se întipărească bine în minte gândul că jurămintele și angajamentele pe care și le iau pentru cauza lui Dumnezeu sunt sacre. În general, se consideră că angajamentele acestea n-ar fi la fel de obligatorii ca un act prin care un om îi promite ceva altui om. Însă este mai puțin sacru și obligatoriu dacă este luat față de Dumnezeu? Oare, pentru că obligația pe care și-a asumat-o nu este formulată în termeni de specialitate și nu este impusă de lege, creștinul o poate nesocoti? Niciun document și niciun contract juridic nu este mai obligatoriu decât un angajament luat față de cauza lui Dumnezeu.” - Ellen G. White, *Comentariul biblic AZȘ*, vol. 6, p. 1056

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: 2 Corinteni 13 - Galateni 6

1. Împotriva a ce anume nu avem nicio putere?
2. Ce „nu se întemeiază pe credință”?
3. De ce se temea Pavel în privința galatenilor?
4. În ce ne îndeamnă Pavel „să nu obosim”?

Istoria mântuirii, capitolul 21

5. Ce impresie a vrut Domnul să îndeparteze din mintea israeliților, când i-a interzis lui Moise să intre în Țara Făgăduită?

21 iulie – 27 iulie

Primii conducători ai bisericii

Textul de memorat: „Cuvântul lui Dumnezeu se răspândea tot mai mult, numărul ucenicilor se înmulțea mult în Ierusalim, și o mare mulțime de preoți veneau la credință.” (Faptele apostolilor 6:7)

Mulți dintre cei care s-au convertit la Cincizecime erau evrei din lumea greco-romană, care locuiau atunci în Ierusalim (Faptele 2:5,9-11). Ei erau evrei, dar se deosebeau de evreii autohtoni - „evreii” amintiți în Faptele 6:1 - din multe puncte de vedere, diferența cea mai vizibilă fiind necunoașterea aramaicii, limba vorbită la data aceea în Iudeea.

Alte diferențe erau de natură culturală și religioasă. Ei se născuseră în alte țări și nu erau bine fixați în religia ebraică, cel puțin nu la fel de bine ca evreii autohtoni. Și probabil că nu erau la fel de atașați de ritualurile de la templu și de acele aspecte ale legii mozaice aplicabile exclusiv pe teritoriul Israelului.

De asemenea, trăind în cea mai mare parte a vieții în mediul greco-roman și în relații apropiate cu străinii, erau mai dispuși să accepte caracterul nonexclusivist al credinței creștine. De altfel, Dumnezeu a lucrat prin mulți dintre ei pentru împlinirea poruncii de a da mărturie în toată lumea.

Duminică, 22 iulie – Alegerea celor șapte

1. Ce nemulțumire aveau evreii care vorbeau grecește? Faptele 6:1

„Pricina cârtirii era o pretinsă neglijare a văduvelor evreilor care vorbeau grecește la împărțirea ajutoarelor de toate zilele. Orice inegalitate ar fi fost contrară spiritului Evangheliei, totuși Satana a izbutit să dea loc la bănuială. Măsuri categorice și imediate trebuiau luate acum pentru a înlătura orice pricină de nemulțumire, ca nu cumva vrăjmașul să triumfe în efortul lui de a pricinui o discordie printre credincioși.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, pp.66-67

Soluția propusă de apostoli a fost ca evreii să aleagă dintre ei șapte bărbați care să slujească [*diakoneō*] la mese (Faptele 6:2), iar ei să se ocupe cu rugăciunea și cu „propovăduirea [*diakonia*] Cuvântului” (vers. 4). Termenii *diakoneō* și *diakonia* fac parte din același familie, iar singura diferență este dată de cuvintele care le urmează: „la mese” (vers. 2) și „Cuvântului” (vers. 4). Acestea, împreună cu termenul tradus prin expresia „de toate zilele” (vers. 1), ne ajută să deducem cele două elemente principale ale activității zilnice a bisericii: învățătura („Cuvântul”) și părtășia („mese”), cel de-al doilea constând din masa comună, Cina Domnului și rugăciuni (Faptele 2:42,46; 5:42).

Fiind administratorii autorizați ai învățăturilor lui Isus, apostolii aveau să se ocupe în principal cu „propovăduirea Cuvântului” și cu rugăciunea, iar cei șapte diaconi, cu activitățile de părtășie din cele câteva biserici din casele creștinilor. Îndatoririle lor nu se limitau totuși la atribuțiile obișnuite ale diaconilor de astăzi. Ei au fost practic ajutoarele apostolilor în biserica creștină. Mai târziu, au fost rânduiți prezbiteri care să conducă bisericile locale.

2. Cum au fost aleși cei șapte diaconi și cum au fost trimiși în lucrare? Faptele 6:2-6

Candidații trebuiau aleși după criterii morale, spirituale și practice: trebuiau să aibă o reputație bună și să fie plini de Duhul Sfânt și de înțelepciune. Cu aprobarea comunității, cei șapte au fost aleși și apoi trimiși prin rugăciune și punerea mâinilor. Ritualul acesta pare a simboliza recunoașterea publică și conferirea de autoritate în slujba de diaconi.

Ce ușor apar disensiunile între credincioși! Ce putem face pentru a menține pacea între noi și pentru a ne concentra mai degrabă asupra misiunii?

Luni, 23 iulie – Slujirea lui Ștefan

După ce au fost aleși, cei șapte diaconi s-au implicat în slujirea bisericii, dar și în misiune efectivă. Evanghelia a continuat astfel să se răspândească și numărul credincioșilor să crească (Faptele 6:7). Creșterea aceasta a generat însă opoziție. Relatarea se concentrează apoi asupra lui Ștefan, un om de o spiritualitate rar întâlnită.

3. Ce aflăm din următorul pasaj despre Ștefan, despre credința și caracterul său? Ce idei propovăduite de el i-au înfuriat atât de tare pe adversarii lui? Faptele 6:8-16

Pentru că vorbea limba greacă, le-a vestit Evanghelia evreilor din Ierusalim care vorbeau grecește. Se pare că în cetate existau mai multe asemenea sinagogi; Faptele 6:9 se referă probabil la două dintre ele, una de imigranți din sud (evrei din Cirene și din Alexandria) și una de imigranți din nord (din Cilicia și din Asia).

În centrul polemicilor se afla fără îndoială Isus, însă din acuzațiile care i-au fost aduse lui Ștefan reiese că el avea o înțelegere a Evangheliei și a implicațiilor ei mai amplă decât credincioșii din Iudeea. El a fost învinuit de blasfemie împotriva lui Moise și a lui Dumnezeu, mai exact împotriva Legii și a templului. Probabil că acuzațiile acestea nu erau complet false, ca în cazul acuzării lui Isus (Marcu 14:58; Ioan 2:19), deși fără îndoială că a fost greșit înțeles sau cuvintele i-au fost denaturate. Faptul că el a condamnat explicit în fața Sinedriului venerarea idolatră a templului (Faptele 7:48) arată că el înțelegea implicațiile mai profunde ale morții lui Isus și direcția către care ducea aceasta, cel puțin în ce privește templul și serviciile lui ceremoniale.

Cu alte cuvinte, dacă mulți credincioși evrei originari din Iudeea erau probabil încă prea atașați de templu și de ritualurile lui (Faptele 3:1; 15:1,5; 21:17-24) și le era greu să renunțe la ele (Galateni 5:24; Evrei 5:11-14), Ștefan și alți credincioși din lumea greco-romană au prins repede ideea că moartea lui Isus a marcat sfârșitul întregului sistem de la templu.

De ce este important să nu rămânem cantonați în anumite concepții dragi nouă?

Marti, 24 iulie – Înaintea Sinedriului

4. Ce le-a spus Ștefan acuzatorilor lui? Faptele 7:1-53

Acuzațiile care i-au fost aduse lui Ștefan au dus la arestarea și la judecarea lui de către Sinedriu. Conform tradiției iudaice, Legea și templul sunt doi dintre cei trei stâlpi pe care se sprijină lumea, cel de-al treilea fiind faptele bune. Simpla insinuare a ideii că ceremoniile mozaice n-ar mai fi fost valabile era considerată un atac asupra celor mai sacre lucruri din iudaism; de aici și acuzația de blasfemie (Faptele 6:11).

Răspunsul dat de Ștefan este cel mai lung discurs din cartea Faptele apostolilor, semn al importanței lui majore. Deși la prima vedere nu pare decât o expunere greoaie a istoriei lui Israel, ar trebui să-l privim prin prisma legământului din Vechiul Testament și a modului în care profeții au recurs la structura acestuia când s-au ridicat ca reformatori religioși și au chemat poporul înapoi la respectarea cerințelor lui.

Acesta constituie probabil fundalul discursului lui Ștefan. Când i s-a cerut să-și explice acțiunile, el nu s-a străduit să respingă acuzațiile sau să-și apere credința, ci a ridicat glasul cum și-l ridicau profeții de odinioară când prezentau cazul (pricina) lui Dumnezeu împotriva Israelului. Lunga recapitulare a relației pe care a avut-o Dumnezeu cu Israel în trecut a avut menirea de a evidenția nerecunoștința și neascultarea poporului.

Spre finalul cuvântării (vers. 51-53), Ștefan nu mai este acuzatul, ci profetul-avocat al lui Dumnezeu care susține cazul Său împotriva acestor conducători. Dacă părinții lor se făcuseră vinovați de uciderea profeților, ei se făceau vinovați cu atât mai mult. Trecerea de la „părinții noștri” (vers. 11,19,38,44,45) la *Studiu Biblic, Trim. III, 2018 – Faptele apostolilor*

„părinții voștri” este semnificativă: Ștefan s-a desolidarizat de propriul popor și a luat poziție clară de partea lui Isus. Prețul avea să fie uriaș, însă cuvintele lui nu au indicat vreo urmă de teamă sau de regret.

Când ai fost pus cel mai recent în situația de a lua o poziție fermă și fără compromisuri de partea lui Isus? Ce ai făcut? Dacă ai ezitat, ce schimbări ar trebui să faci?

Miercuri, 25 iulie – Isus în curțile cerești

Profetul este un om care vorbește în Numele lui Dumnezeu. Ștefan a devenit profet când a prezentat acuzațiile lui Dumnezeu împotriva lui Israel. Dar lucrarea sa ca profet avea să fie foarte scurtă. „Când Ștefan a ajuns la acest punct, între oameni s-a produs un tumult. Când el a făcut legătura între Hristos și profeții și când a vorbit despre templu, preotul, pretinzând a fi copleșit de oroare, și-a sfâșiat veșmintele. Pentru Ștefan, lucrul acesta era un semnal că, în curând, glasul lui va fi adus la tăcere pentru totdeauna. El a văzut împotrivirea cu care erau întâmpinate cuvintele lui și și-a dat seama că își rostea ultima mărturie. Deși era în mijlocul predicării, a încheiat brusc.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 75

5. Ce semnifică viziunea pe care a avut-o Ștefan? Faptele 7:55,56

Când Ștefan stătea înaintea conducătorilor iudei și prezenta acuzațiile lui Dumnezeu împotriva lor, Isus era în sanctuarul ceresc, lângă Tatăl, semn că judecata de pe pământ era o expresie a adevăratei judecăți din cer. Dumnezeu însuși avea să-i judece pe învățătorii mincinoși și pe conducătorii lui Israel. Așa se explică aici absența apelului la pocăință, elementul comun al cuvântărilor anterioare din Faptele apostolilor (2:38; 3:19; 5:31). Pentru că nu își îndeplinise lucrarea de a-L face cunoscut pe Dumnezeu și altor popoare și îl respinsese pe Isus, Israel încetase să fie poporul ales. Transmiterea veștii bune despre mântuirea omenirii nu avea să mai depindă de Israel ca popor, cum i se promisese lui Avraam (Geneza 12:3; 18:18; 22:18), ci de urmașii lui Isus, indiferent de naționalitate, care aveau să plece din Ierusalim și să dea mărturie în lume (Faptele 1:8).

6. Cum a murit Ștefan? Faptele 7:7-60; 8:1,2

Lapidarea era pedeapsa pentru blasfemie (Leviticul 24:14). Nu reiese clar dacă Ștefan a primit pedeapsa capitală sau a fost linșat de mulțimea fanaticilor. Oricum, el este primul creștin consemnat în Biblie ca fiind ucis din cauza credinței. Martorii și-au pus hainele la picioarele lui Saul, deci el era cel puțin de acord cu ei. Totuși Ștefan s-a rugat pentru toți călăii lui, inclusiv pentru Saul. Doar un om cu un caracter superior și cu o credință neșovăielnică poate să facă așa ceva. Rugăciunea pentru dușmani este o dovadă clară a credinței și a locuirii lui Isus în inimă.

Joi, 26 iulie – Răspândirea Evangheliei

Triumful asupra lui Ștefan a declanșat o persecuție de proporții împotriva credincioșilor din Ierusalim, fără îndoială, la instigarea aceluiași grup de dușmani. Liderul grupului era Saul, care i-a produs bisericii nu puține pagube (Faptele 8:3; 26:10). Persecuția a avut totuși o consecință surprinzătoare: credincioșii s-au răspândit pe teritoriul Iudeei și Samariei și au vestit Evanghelia. Așa au împlinit porunca de a da mărturie în aceste zone (Faptele 1:8).

7. Citește Faptele 8:4-25. Ce învățături sunt date în acest pasaj?

Samaritenii erau doar pe jumătate israeliți, chiar și din punct de vedere religios. Ei erau monoteiști, acceptau primele cinci cărți ale lui Moise (Pentateuhul), practicau circumcizia și îl așteptau pe Mesia. În opinia evreilor însă, religia samaritenilor era coruptă și de aceea ei nu se bucurau de binecuvântările legământului cu Israel.

Convertirea samaritenilor a luat prin surprindere biserica din Ierusalim și i-a determinat pe apostoli să-i trimită la ei pe Petru și pe Ioan ca să evalueze situația. Dumnezeu Și-a revărsat Duhul peste ei abia la sosirea acestora (vers. 14-17) probabil pentru a-i convinge că samaritenii trebuiau acceptați în biserică (vezi Faptele 11:1-18).

Însă Evanghelia nu s-a oprit aici. În Faptele 8:26-29, este relatat episodul cu Filip și etiopianul, un famen care, în urma studiului Bibliei, a cerut să fie botezat. „S-au pogorât amândoi în apă, și Filip a botezat pe famen” (vers. 38).

Mai întâi samaritenii, apoi etiopianul, un străin care venise la Ierusalim ca să se închine și care acum se întorcea acasă! Evanghelia traversa granițele Israelului și se răspândea în lume, așa cum fusese prevestit. Curând după aceea credincioșii evrei aveau să călătorească în toată lumea cunoscută și să propovăduiască marea veste a morții lui Isus, care a plătit pedeapsa pentru păcatele tuturor și care le oferă tuturor speranța mântuirii.

Petru i-a spus lui Simon că era „plin de fiere amară și în lanțurile fărădelegii” (Faptele 8:23). Care era soluția pentru starea lui (și pentru starea oricărui păcătos)?

Vineri, 27 iulie – Un gând de încheiere

„Prigoana care a venit asupra bisericii din Ierusalim a avut ca urmare un mare avânt al lucrării Evangheliei. Vestirea Cuvântului în locul acesta fusese însoțită de succes și exista primejdia ca ucenicii să rămână aici prea mult timp, neglijând însărcinarea dată lor de Mântuitorul, de a merge în toată lumea. Uitând că puterea de a rezista răului este mai bine dobândită printr-o lucrare energetică, ei au început să creadă că nu au o lucrare mai importantă de făcut decât aceea de a ocroti biserica din Ierusalim de atacurile vrăjmașului. În loc să-i formeze pe cei nou-converțiți pentru a duce Evanghelia la cei care nu o auziseră încă, ei erau în primejdia de a lua o atitudine care ar fi făcut ca toți să fie mulțumiți cu ceea ce fusese realizat până aici. Pentru a-i împărștia pe reprezentanții Săi în lung și în lat, în locuri unde ei puteau lucra pentru alții, Dumnezeu a îngăduit să vină prigoana asupra lor. Alungați din Ierusalim, ucenicii «mergeau din loc în loc și propovăduiau Cuvântul.»” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 78

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: Efeseni 1 - Filipeni 1

1. Ce spune Pavel că este biserica pentru Hristos?
2. Ce concluzie puteau trage efesenii, citind acele „puține cuvinte” scrise de Pavel?
3. Ce spune Pavel că trebuie să facă cel care fura și de ce să facă aceasta?
4. Ce anume știa toată curtea împărătească?

Istoria mântuirii, capitolul 22

5. Cine l-a îngropat pe Moise, unde și de ce astfel?

28 iulie – 3 august

Convertirea lui Pavel

Textul de memorat: „*Du-te, căci el este un vas pe care l-am ales, ca să ducă Numele Meu înaintea Neamurilor, înaintea împăraților și înaintea fiilor lui Israel.*” (Faptele apostolilor 9:15)

Convertirea lui Saul din Tars (devenit ulterior Pavel) a fost un eveniment remarcabil în istoria bisericii apostolice. Însă nu este importantă doar pentru că un fost dușman al bisericii a devenit creștin autentic, ci datorită lucrării pe care el avea să o îndeplinească pentru răspândirea Evangheliei. El îi urmărise cu înverșunare pe primii credincioși și pagubele pe care ar fi putut să le producă bisericii de curând apărute ar fi fost enorme. El dispunea și de voința, și de sprijinul oficialităților pentru a distruge biserica. Însă, când a fost chemat de Dumnezeu în drumul său spre Damasc, a răspuns cu supunere și a devenit cel mai mare apostol. „Dintre cei mai aprigi și mai neobosiți persecutori ai bisericii lui Hristos s-a ridicat cel mai abil apărător și cel mai eficient vestitor al Evangheliei.” - Ellen G. White, *Sketches from the Life of Paul*, p. 9

Măsurile luate până atunci de Pavel pentru prigonirea bisericii primare aveau să-i trezească permanent în suflet simțământul de nevrednicie, dar și simțământul adânc de recunoștință că harul lui Dumnezeu nu a rămas fără rod în cazul lui.

Duminică, 29 iulie – Persecutorul bisericii

Pavel era evreu, născut în Tars, capitala Ciliciei (Faptele 21:39), dar crescuse în Ierusalim și studiasse sub îndrumarea lui Gamaliel (Faptele 22:3), cel mai influent învățător fariseu din acea vreme. Ca fariseu, Pavel era un om foarte religios, doar că zelul lui era vecin cu fanatismul (Galateni 1:14). Așa a ajuns să-și dea acordul pentru uciderea lui Ștefan și așa a devenit personajul-cheie în persecuția declanșată imediat după aceea.

1. Ce măsuri declară Pavel că a luat împotriva bisericii? Faptele 26:9-11

Pavel a scris că Evanghelia era un motiv de poticnire pentru iudei (1 Corinteni 1:23). Iudeii nu-L puteau accepta pe Isus deoarece El nu corespundea profilului tradițional al lui Mesia ca împărat și, în plus, pentru că era de neconceput ca Unul Domnului să moară *pe cruce*, de vreme ce Scriptura spunea că oricine este atârnat pe lemn este sub blestemul lui Dumnezeu (Deuteronomul 21:23). Pentru ei, răstignirea era o dovadă grotescă împotriva lui Isus, era infirmarea cea mai clară a declarațiilor bisericii despre Isus.

Pasajul din Faptele 9:1,2 ni-l prezintă pe Saul din Tars prigonindu-i pe credincioși. Damascul era o cetate importantă, situată la aproximativ două sute de kilometri nord de Ierusalim, cu o populație evreiască numeroasă. Evreii care locuiau în afara granițelor Iudeei erau organizați într-un fel de rețea cu sediul la Ierusalim (Sinedriul), sinagogile având rol de centre de sprijin pentru comunitățile locale. Între Sinedriu și aceste comunități exista o comunicare permanentă prin intermediul scrisorilor duse de *shaliah*, „trimisul” (din ebraicul *shalah*, „a trimite”). Un *shaliah* era un agent autorizat, ales de Sinedriu pentru a îndeplini diferite atribuții religioase.

Când i-a cerut marelui-preot, președintele Sinedriului, scrisori către sinagogile din Damasc, Pavel a devenit *shaliah*, având autoritate să-i aresteze pe urmașii lui Isus și să-i aducă la Ierusalim (compară cu Faptele 26:12). În greacă, echivalentul lui *shaliah* este *apostolos*, de unde derivă cuvântul „apostol”. Așadar, înainte să fie apostol al lui Isus Hristos, Pavel a fost apostolul Sinedriului.

Care este cea mai recentă ocazie în care ai fost inițial contra unui lucru pentru ca apoi să-ți schimbi părerea? Ce lecții ar fi trebuit să înveți cu acea ocazie?

Luni, 30 iulie – Pe drumul spre Damasc

2. Ce s-a întâmplat cu Pavel pe drumul spre Damasc? Ce înseamnă cuvintele lui Isus redată în versetul 5 din următorul pasaj? Faptele 9:3-9; Faptele 26:14

Când Pavel și însoțitorii lui s-au apropiat de Damasc, s-a întâmplat un lucru neașteptat: pe la amiază, s-a văzut strălucind în jurul lui o lumină puternică din cer și s-a auzit un glas care i-a vorbit. Nu a fost o viziune așa cum aveau profeții, ci o manifestare divină care îl viza aproape exclusiv pe Pavel. Însoțitorii lui au văzut lumina, însă doar el a orbit; au auzit glasul și ei, dar numai el a înțeles cuvintele. Lumina era slava divină a lui Isus cel înviat, care i S-a arătat lui Pavel personal (Faptele 22:14). În 1 Corinteni 9:1; 15:8, Pavel afirmă că L-a văzut pe Isus, fapt care îl plasa pe aceeași treaptă cu cei doisprezece, ca martor al învierii Sale și ca apostol autorizat al Său.

Pavel a fost marcat de dialogul avut cu Isus chiar mai mult decât de lumină. Înainte de acest eveniment, era absolut convins că, nimicindu-i pe urmașii lui Isus din Nazaret, făcea lucrarea lui Dumnezeu de curățare a iudaismului de o erezie periculoasă și îngrozitoare. Acum a aflat cu consternare că Isus era viu într-adevăr și că El Se identifica personal cu toți cei prizoniți de Saul.

Isus a folosit se pare o zicală de origine grecească, cunoscută lui Pavel: „Ți-ar fi greu să arunci înapoi cu piciorul într-un țepuș” (Faptele 26:14). Este imaginea în care o vită înjugată nu merge în direcția arătată de vergeaua cu care o mână stăpânul și se împunge în vârful ascuțit al acesteia. Împotrindu-se, nu face decât să sufere.

Zicala aceasta face probabil referire la frământarea din mintea lui Pavel - numită de Biblie lucrarea Duhului Sfânt (Ioan 16:8-11) - fiindcă nu mai putea reveni asupra deciziei luate în cazul lui Ștefan. „Saul avusese o parte importantă în judecarea și osândirea lui Ștefan, iar izbitoarele dovezi ale prezenței lui Dumnezeu lângă martir l-au făcut pe Saul să se îndoiască de dreptatea cauzei pe care o susținuse împotriva urmașilor lui Isus. Mintea îi era profund frământată. În nedumerirea sa, el a cerut sfat de la aceia în a căror înțelepciune și judecată avea deplină încredere. În cele din urmă, argumentele preoților și ale mai-marilor poporului l-au convins că Ștefan era un hulitor de Dumnezeu, că Hristos, cel pe care îl predica ucenicul martir, fusese un înșelător și că aceia care se găseau în slujbele sfinte aveau desigur dreptate.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 83

Marti, 31 iulie – Venirea lui Anania

Când și-a dat seama că vorbea cu Isus însuși, Saul a pus o întrebare care i-a oferit Domnului ocazia așteptată: „Doamne, ce vrei să fac?” (Faptele 22:10). Ea arată părerea lui de rău pentru faptele săvârșite până la momentul acela, dar și dispoziția necondiționată de a se lăsa îndrumat de Isus de atunci înainte. El a fost dus de însoțitori în Damasc, unde a așteptat îndrumări despre ce trebuia să facă mai departe.

În Faptele 9:10-19, Biblia ne arată cum a lucrat Domnul ca să-l pregătească pe Saul din Tars pentru a fi transformat în apostolul Pavel. I-a cerut lui Anania într-o viziune să se ducă la Saul și să-și pună mâinile peste el ca să-și recapete vederea. Anania îl știa deja pe Saul și știa câți credincioși suferiseră și chiar muriseră din cauza lui. El aflase de motivul venirii lui Pavel în Damasc și n-ar fi vrut nicidecum să fie prima lui victimă de acolo. Ezitarea lui este explicabilă.

Ceea ce nu știa era că Saul avusese deja o întâlnire personală cu Isus care îi schimbase radical viața. Nu aflase că el nu mai lucra pentru Sinedriu și că tocmai fusese chemat de Domnul în slujba Sa. Nu știa că el nu mai era un apostol al Sinedriului, ci instrumentul ales de Isus pentru a duce Evanghelia la evrei și la neamuri.

3. Ce declarație specială face Pavel cu privire la slujba lui de apostol? Galateni 1:1,11,12

În Galateni, Pavel susține că a primit Evanghelia pe care o propovăduia și slujba de apostol de la Isus Hristos și nu de la o autoritate omenească. Afirmarea aceasta nu neagă rolul jucat de Anania în chemarea

lui. Anania nu a făcut decât să-i confirme misiunea pe care o primise deja pe drumul spre Damasc de la Isus însuși.

Schimbarea pe care o suferise fusese atât de evidentă, încât nu putea fi pusă pe seama vreunui om. Doar intervenția divină poate fi explicația pentru trecerea lui bruscă de la opoziția cea mai ferventă față de Isus la acceptarea Lui ca Mântuitor și Domn, renunțând la absolut tot - convingeri, reputație, carieră - pentru a deveni un apostol devotat și eficient.

Ce aspecte din convertirea lui Saul ne arată cum acționează harul divin în viața omului? Ce îți spune convertirea lui despre persoanele cu privire la care te îndoiești că vor veni vreodată la credința adevărată?

Miercuri, 1 august – Începutul slujirii lui Pavel

În Faptele 9:19-25 citim că, după convertire, Pavel a rămas câteva zile în Damasc înainte de a se întoarce în Ierusalim (vers. 26). În Galateni 1:17, el adaugă că, înainte să revină în Ierusalim, a mai petrecut un timp și în Arabia, unde se pare că, în singurătate și-a reevaluat cunoștințele teologice. „Aici, în singurătatea deșertului, Pavel a avut din belșug ocazia să studieze și să mediteze în liniște.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 92

4. În ce a constat lucrarea lui Pavel în Damasc? Faptele 9:20-25

Când a plecat din Ierusalim cu scrisori de la marele-preot, ținta lui Pavel era să-i prindă pe creștinii iudei despre care bănuia că se refugiaseră în sinagogile din Damasc (Faptele 9:2). Acum, după întâlnirea cu Isus, a ajuns în aceste sinagogi nu pentru a-i aresta pe credincioși, ci pentru a le spori numărul; nu pentru a demonstra că Isus ar fi fost un impostor, ci pentru a arăta că El era Mesia cel așteptat de Israel. Oare ce o fi fost în mintea celor care-l știau ca prigonitor în timp ce-l ascultau dând mărturie despre Isus? Ce altceva decât uimire că Saul din Tars se schimbase și lucra pentru biserică! (Probabil că nu-și imaginau ce influență extraordinară avea să aibă acest nou-convertit!)

Neputând să-l contrazică, dușmanii lui au complotat să-i ia viața. Când relatează acest episod (2 Corinteni 11:32,33), Pavel lasă să se înțeleagă că ei l-au denunțat la autoritățile locale pentru a-l prinde. Însă credincioșii l-au ajutat să fugă, coborându-l într-o coșniță prin fereastra unei case construite probabil pe zidul cetății.

Pavel a fost conștient de la bun început că avea să înfrunte greutăți (Faptele 9:16). Împotrivirea, persecuția și suferința aveau să devină un lucru obișnuit în lucrarea lui, dar nimic nu avea să-i zdruncine credința și simțul datoriei, în pofida problemelor și încercărilor întâlnite la fiecare pas în noua sa viață în Hristos (2 Corinteni 4:8,9).

Pavel nu a renunțat la credința, în ciuda problemelor și opoziției. Noi ne păstrăm credința când ne confruntăm cu probleme?

Joi, 2 august – Întoarcerea la Ierusalim

După ce a fugit din Damasc, Pavel s-a întors la Ierusalim pentru prima oară de când plecase de acolo ca persecutor. Lucrul acesta s-a întâmplat la trei ani după convertire (Galateni 1:18). Nu i-a fost ușor, desigur, fiindcă a avut probleme și în biserică, și în afara ei.

5. Ce a făcut Pavel la întoarcerea în Ierusalim? Faptele 9:26-30

În Ierusalim, Pavel a încercat să li se alăture apostolilor. Deși avea deja trei ani de când era creștin, vestea convertirii lui era atât de puțin credibilă, încât, la fel ca Anania înaintea lor, și apostolii s-au arătat sceptici. S-au temut că era doar un complot bine pus la punct. Și și-au păstrat rezervele până când au aflat detalii despre convertirea și despre lucrarea lui de la Barnaba, un levit din Cipru, care vorbea grecește

(Faptele 4:36,37). Probabil că s-au minunat și ei de modul cum l-a schimbat Dumnezeu; asta desigur după ce s-au convins de sinceritatea lui!

Rezervele de acest tip n-au dispărut totuși niciodată complet, dacă nu din cauza faptelor lui din trecut de persecutare a bisericii, cel puțin din cauza Evangheliei pe care o propovăduia. La fel ca în cazul lui Ștefan, credincioșilor iudei, inclusiv apostolilor le-a fost greu să accepte ideea universalității credinței creștine și faptul că ea nu mai era clădită pe sistemul ceremonial din Vechiul Testament (în special pe sistemul de jertfe), expirat odată cu moartea lui Isus pe cruce. În biserica din Iudeea, cercul de apropiați ai lui Pavel avea să fie format permanent din evrei care vorbeau grecește: Barnaba, Filip - unul din cei șapte (Faptele 21:8) -, Mnason, tot din Cipru (vers. 16). Chiar și câțiva ani mai târziu, Pavel a primit reproșuri din partea conducătorilor bisericii din Ierusalim pentru o învățătură pe care o propovăduise practic și Ștefan (vers. 21).

În perioada de cincisprezece ani de ședere în Ierusalim (Galateni 1:18), Pavel a decis, se pare, să le vestească Evanghelia iudeilor necredincioși pe care îi instigase odinioară împotriva lui Ștefan. Dar, la fel ca în cazul lui Ștefan, împotrivirea a fost atât de mare, încât viața îi era pusă în pericol. Isus i-a cerut într-o viziune să plece repede din Ierusalim ca să rămână în viață (Faptele 22:17-21). Cu ajutorul fraților de credință, a coborât în cetatea-port Cezareea, iar de acolo a plecat în orașul natal din Cilicia, unde a rămas câțiva ani, după care a pornit în călătoriile sale misionare.

Vineri, 3 august – Un gând de încheiere

„Uciderea unui general în luptă înseamnă o pierdere pentru armata lui, însă moartea sa nu-i dă puteri noi dușmanului. Dar, când un bărbat de vază se alătură forțelor potrivnice, nu numai că se pierd serviciile lui, dar cei cărora li se alătură dobândesc un avantaj categoric. În drumul spre Damasc, Domnul ar fi putut foarte ușor să-l lovească pe Saul din Tars cu moartea și astfel puterea prigonitoare ar fi fost foarte mult slăbită. Dar, în providența Sa, Dumnezeu nu numai că i-a cruțat viața, ci l-a și convertit, în felul acesta transferând un luptător de frunte din tabăra vrăjmașului în aceea a lui Hristos.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, pp. 91-92

„Hristos le poruncise ucenicilor Lui să se ducă și să facă ucenici din toate neamurile, însă învățăturile pe care le primiseră anterior de la iudei îi împiedicau să înțeleagă cuvintele învățătorului lor și de aceea au fost înceți în a le pune în practică. Ei se numeau copii ai lui Avraam și se considerau moștenitori ai făgăduinței divine. Abia după câțiva ani de la înălțarea Domnului gândirea lor a devenit suficient de largă pentru a înțelege clar ce a dorit El să le spună, că trebuiau să lucreze pentru convertirea neamurilor la fel ca pentru cea a iudeilor.” - Ellen G. White, *Sketches From the Life of Paul*, p. 38

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: Filipeni 2 - Coloseni 4

1. Cu privire la cine le spunea Pavel filipenilor: „Uitați-vă bine la...”?
2. Cine era/erau „bucuria și cununa” lui Pavel?
3. Ce scrie Pavel că i s-a dat „să întregască”?
4. Cine se lupta întotdeauna în rugăciune pentru coloseni?

Istoria mântuirii, capitolul 23

5. Ce intenționa Dumnezeu să le arate israeliților, prin prăbușirea zidurilor Ierihonului?

4 august – 10 august

Lucrarea lui Petru

Textul de memorat: „*Atunci Petru a început să vorbească și a zis: «În adevăr, văd că Dumnezeu nu este părtinitor, ci că, în orice neam, cine se teme de El și lucrează neprihănire este primit de El.»*” (Faptele apostolilor 10:34,35)

Odată cu plecarea lui Pavel la Tars, Petru redevine personajul principal al relatării lui Luca despre perioada de început a bisericii creștine. Luca îl prezintă făcând un fel de lucrare itinerantă pe teritoriul Iudeei și în zonele limitrofe. Și istorisește pe scurt două minuni săvârșite de apostol: vindecarea lui Enea și învierea Tabitei, iar apoi, în capitolul 10, experiența cu Corneliu.

Convertirea neamurilor constituia cel mai controversat subiect în biserica apostolică. Îndemnurile Duhului, care aminteau de evenimentul de la Cincizecime, i-au ajutat pe Petru și pe frații din Ierusalim să capete convingerea că binecuvântările Evangheliei nu se limitau la evrei, cu toate că discuțiile de după convertirea lui Corneliu nu au aplanat complet neînțelegerile. Între timp, biserica din Antiohia începuse deja să lucreze și cu neamurile.

Studiul de săptămâna aceasta se ocupă și de noua persecuție de scurtă durată - declanșată de data aceasta sub împăratul Irod - și de impactul ei asupra apostolilor, a căror viață fusese cruțată în timpul persecuției desfășurate de Pavel.

Duminică, 5 august – În Lida și în Iope

În timp ce Petru vizita comunitățile creștine din regiunea de coastă a Iudeei, probabil cu scopul de a le da învățătură (Faptele 2:42), Dumnezeu a făcut prin el câteva minuni asemănătoare cu cele săvârșite de Isus însuși.

1. Ce asemănări există între minunea săvârșită de Isus, relatată în Luca 5:17-26, și vindecarea lui Enea? Faptele 9:32-35

Minunea aceasta povestită foarte pe scurt ne amintește de vindecarea slăbănogului din Capernaum (Luca 5:17-26). Până și detaliul legat de ridicarea patului este similar. Ce contează este însă impactul vindecării lui Enea atât în Lida, cât și pe câmpia de coastă Șaron (în text, „Saron”). Mulți au aflat de această minune și s-au întors la Domnul.

2. Recitește istoria învierii Tabitei. Prin ce se remarcă această femeie? Faptele 9:36-43

Tabita - nume aramaic cu semnificația „gazelă”; în greacă, Dorca - era o credincioasă foarte îndrăgită în zona în care locuia, datorită faptelor ei de caritate creștină. Minunea învierii ei se aseamănă cu o minune făcută de Isus: învierea fiicei lui Iair (Luca 8:41,42,49-56), la care Petru fusese martor. După exemplul dat de Isus, Petru le-a cerut tuturor să iasă din odaie (vezi Marcu 5:40). Apoi a îngenuncheat și s-a rugat, după care a spus către femeia decedată: „Tabita, scoală-te!” (Faptele 9:40).

Apostolii săvârșeau multe minuni sau, mai corect spus, Dumnezeu făcea multe minuni prin mâinile lor (Faptele 5:12). Ele se asemănau cu cele săvârșite de Isus ca să le amintească celor din biserică (dar și nouă astăzi) că nu instrumentul contează în primul rând, ci profunzimea consacrării lui față de Dumnezeu (vezi Ioan 14:12). Când ne așezăm total la dispoziția lui Dumnezeu ca să lucreze prin noi, pot avea loc lucruri mari. În acest caz s-au petrecut două lucruri mari: învierea Tabitei, desigur, dar și convertirea multor oameni din Iope (Faptele 9:42).

Unii spun că ar crede dacă ar vedea o minune precum cele de mai sus. Este adevărat că minunile i-au determinat pe unii să creadă. Dar Biblia este plină de relatări în care oamenii, deși au asistat la o minune, tot nu au crezut. Pe ce trebuie să se bazeze credința noastră?

Luni, 6 august – Acasă la Corneliu

În Iope, Petru a găzduit la un om pe nume Simon, de meserie tăbăcar (Faptele 9:43). La circa patruzeci de kilometri de Iope, în cetatea Cezareea, locuia Corneliu, un sutaș roman. El și membrii familiei lui erau oameni evlavioși și I se închinau lui Dumnezeu, deși nu aderaseră oficial la iudaism; cu alte cuvinte, Corneliu era încă un păgân, un necircumcis. El a primit într-o viziune porunca de a trimite niște oameni la Iope ca să-l roage pe Petru să vină la el acasă (Faptele 10:1-8).

3. Ce experiență a avut Petru și cum a interpretat-o el? Faptele 10:9-16,28,34,35

Este important de știut că viziunea lui Petru nu este despre mâncare, ci despre oameni. Da, viziunea a avut loc în jurul amiezii, când lui Petru îi era foame, iar glasul auzit l-a îndemnat să taie și să mănânce, dar Dumnezeu nu i-a transmis prin ea ideea că trebuia înlăturată distincția dintre animalele curate și cele necurate, ci ideea că Evanghelia îi include pe toți oamenii.

Scopul explicit al viziunii a fost acela de a-l determina pe Petru să renunțe la prejudecățile pe care le avea față de cei care nu erau evrei. În mentalitatea lui, vizita acasă la Corneliu și părtășia cu el aveau să-l facă necurat și, ca atare, nepotrivit pentru închinarea la templu sau pentru a se înfățișa înaintea lui Dumnezeu. Evreii din Iudeea primului secol și din zonele învecinate nu aveau legături cu neamurile.

O concepție răspândită pe atunci excludea celelalte popoare de la părtășia cu Israel. Ea denaturase scopul pentru care exista Israel ca națiune: vestirea în lumea întregă a cunoștinței despre Dumnezeu adevărat.

Întrucât circumcizia era semnul legământului avraamic, evreii s-au separat de popoarele necircumcise și le-au tratat cu dispreț. Considerau că alți oameni nu pot avea parte de binecuvântările legământului decât dacă acceptă circumcizia și dacă devin evrei. Iar ideea aceasta intra în contradicție cu faptul că Isus își dăduse viața pentru toți oamenii. În cele din urmă, primii credincioși au ajuns să înțeleagă acest lucru.

Citește Tit 2:11, Galateni 3:26-28 și Efeseni 2:11-19. Ce ne spun textele acestea despre universalitatea Evangheliei? Ce ne spun ele despre prejudecățile unor creștini față de cei de altă naționalitate?

Marti, 7 august – Darul Duhului

În Faptele 10:44-48 este prezentat un moment de răscruce din istoria bisericii primare: în premieră, unul dintre apostoli le propovăduiește Evanghelia unor străini necircumciși. Spre deosebire de evreii care trăiau printre greci, apostolii și ceilalți credincioși evrei nu erau pregătiți să-i primească în biserică pe acești oameni. Ei credeau că Isus era Mesia doar pentru Israel și că Evanghelia trebuia vestită doar evreilor de aproape și de departe. Pentru a fi primiți în biserică, străinii trebuiau să se convertească la iudaism; ca să poată deveni creștini, trebuiau să devină mai întâi evrei. Mentalitatea aceasta a credincioșilor evrei avea nevoie de schimbare.

4. Cum a reacționat biserica din Ierusalim față de experiența avută de Petru în Cezareea? Faptele 11:1-18

Prejudecata adânc înrădăcinată a evreilor cu privire la celelalte popoare i-a determinat pe credincioșii din Ierusalim să-l mustre pe Petru pentru că stătuse la aceeași masă cu niște oameni netăiați împrejur. Ei par mai preocupați de rigorile ritualurilor iudaice decât de mântuirea lui Corneliu și a familiei acestuia. Considerau că nerespectarea acestor ritualuri constituia o negare a credinței lui Israel și se temeau că vor pierde favoarea lui Dumnezeu, că vor fi acuzați de concetățenii lor evrei și vor sfârși la fel ca Ștefan.

„Sosise vremea ca biserica lui Hristos să înceapă o fază de lucru cu totul nouă. Ușa pe care mulți dintre convertiții iudei o închiseră în fața neamurilor trebuia să fie acum larg deschisă. Și neamurile care

Studiu Biblic, Trim. III, 2018 – Faptele apostolilor

primeau Evanghelia trebuiau să fie considerate egale cu credincioșii dintre iudei, fără să fie necesar să li se mai ceară ritualul circumciziunii.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 100

La fel ca la Cincizecime, și noii convertiți dintre neamuri au vorbit în limbi străine pe care până atunci nu le vorbiseră, nu în limbi cerești sau mistice. De data aceasta, scopul a fost altul: dacă la Cincizecime a fost înzestrarea apostolilor pentru misiunea mondială a bisericii, cu această ocazie a fost confirmată lucrarea harului lui Dumnezeu printre neamuri.

Miercuri, 8 august – Biserica din Antiohia

După relatarea despre convertirea lui Corneliu, Luca întrerupe firul istorisirii despre lucrarea lui Petru și arată cum a ajuns Evanghelia la alte popoare, la început.

5. Ce s-a întâmplat când unii evrei din Ierusalim s-au refugiat în Antiohia? Faptele 11:19-26

Pasajul acesta din Faptele 11 reia firul istorisirii din capitolul 8 despre persecuția dusă de Pavel. Dacă până la acest moment evenimentele se petrec în principal în Iudeea și în împrejurimi, începând de aici înainte ele depășesc cu mult granițele Iudeei.

Luca acordă o atenție specială mării cetăți Antiohia din Siria. Câțiva creștini evrei refugiați în Antiohia le-au propovăduit evreilor și grecilor de acolo Evanghelia și mulți dintre aceștia s-au convertit. Prin eforturile lor, misiunea încredințată de Isus înainte de înălțare (Faptele 1:8) începea să fie îndeplinită. Ei au fost cei care au pus bazele misiunii pentru oamenii de toate naționalitățile.

Aflând despre succesul bisericii în Antiohia, apostolii care erau în Ierusalim au hotărât să-l trimită acolo pe Barnaba ca să evalueze situația. Barnaba a observat marile oportunități de răspândire a Evangheliei și, bănuind că Pavel avea să-i fie de mare ajutor, l-a adus și pe el din Tars.

Și a avut dreptate. După un an de activitate împreună, mari mulțimi, formate în principal din neamuri, au auzit Evanghelia. Entuziasmul cu care vorbeau despre Isus Hristos le-a atras în premieră credincioșilor numele de „creștini” (Faptele 11:26). Din moment ce numele acesta „li s-a dat”, înseamnă că el a fost inventat de cei din afara bisericii, probabil ca epitet jignitor. Credincioșii preferau numele de „frați” (Faptele 1:16), „ucenici” (6:1) sau „sfinți” (9:13). Când a fost scrisă cartea Faptele apostolilor, denumirea de „creștin” se răspândise deja (26:28), iar Luca pare a-l privi favorabil. „Creștin” are sensul de urmaș, sau adept, al lui Hristos.

Ce înseamnă pentru tine numele de „creștin”? Prin ce anume arăți că ești creștin? Cu alte cuvinte, prin ce anume te distingi de un necreștin?

Joi, 9 august – Persecuția condusă de Irod

Revenind în Iudeea, aflăm că împăratul Irod l-a executat pe Iacov, fratele lui Ioan și fiul lui Zebedei (Marcu 1:19). Și că intenționa să-l execute și pe Petru.

6. Care a fost atitudinea regelui Irod față de ucenicii lui Hristos? Faptele 12:1-4

Regele Irod amintit aici este Irod Agripa I, nepotul lui Irod cel Mare (Matei 2:1). El a domnit în Iudeea între anii 40 și 44 d.Hr. Și-a câștigat popularitatea printre supușii lui evrei și în special printre farisei făcând paradă de evlavie. Mențiunea că a încercat să câștige favoarea iudeilor prin atacarea unor apostoli este susținută, se pare, și de alte surse.

Văzând că executarea lui Iacov a servit bine scopurilor sale, Agripa s-a gândit să-l execute și pe Petru. A poruncit să fie arestat și păzit de patru grupe de câte patru ostași, câte o grupă pentru fiecare dintre cele patru ceasuri din noapte. L-a pus astfel pe Petru sub supravegherea permanentă a patru ostași: doi chiar lângă el, de care era prins în lanțuri, și doi la ușa temniței. Prin măsurile acestea extreme, a încercat să împiedice o nouă „evadare” (Faptele 5:17-20).

7. Ce s-a întâmplat cu Petru, ca răspuns la rugăciunile credincioșilor? Faptele 12:5-18

În noaptea de dinaintea judecării și executării planificate de Agripa, Petru a fost încă o dată scos în mod miraculos din temniță de către un înger.

Mai departe, citim că Agripa a murit la Cezareea (Faptele 12:20-23). S-a încercat identificarea cauzei morții sale (peritonită, ulcer, chiar otrăvirea). Luca precizează însă că Agripa a murit pentru că a fost pedepsit de Dumnezeu.

Iacov este executat, Petru este eliberat, iar Irod suferă pedeapsa divină. Unii primesc ce li se cuvine, iar alții se pare că nu. Ce învățăm de aici despre posibilitatea de a primi răspuns la toate întrebările pe care le avem? De ce este necesar să trăim prin credință în ce privește lucrurile pe care nu le putem înțelege?

Vineri, 10 august – Un gând de încheiere

„Capitolele acestea [Faptele 8-10] să fie citite și să li se acorde o atenție specială. În ele vedem că cerul este mult mai aproape decât își închipuie mulți de creștinul angajat în lucrarea de salvare a sufletelor. Ar trebui să desprindem din ele și lecția grijii lui Dumnezeu față de toate ființele umane și aceea că fiecare ar trebui să se raporteze la semenul său ca la un instrument al Domnului pentru împlinirea lucrării Sale pe pământ.” - Comentariile lui Ellen G. White, *Comentariul biblic AZȘ*, vol. 6, p. 1059

„Când biserica se roagă, cauza lui Dumnezeu va înainta și dușmanii Lui nu vor avea câștig de cauză, chiar dacă aceasta nu scutește biserica de suferință și de martiraj; credința lui Luca în triumful Evangheliei este complet realistă și recunoaște că, deși Cuvântul lui Dumnezeu nu este încătușat, e foarte posibil ca slujitorii lui să sufere și să ajungă în cătușe.” - I. Howard Marshall, *The Acts of the Apostles*, 1980, pp. 206-207

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: 1 Tesaloniceni 1 - 2 Tesaloniceni 2

1. Ce a făcut Pavel, în nerăbdarea sa?
2. Pe cine trebuia să mustre, să îmbărbăteze și să sprijine tesalonicenii?
3. În cine va fi privit „cu uimire” Domnul „în ziua aceea”?
4. Ce se va întâmpla când cel ce oprește taina fărădelegii „va fi luat din drumul ei”?

Istoria mântuirii, capitolul 24

5. Ce voia Dumnezeu să-Și învețe poporul în legătură cu chivotul?

11 august – 17 august

Prima călătorie misionară a lui Pavel

Textul de memorat: „Să știi, dar, fraților, că în El vi se vestește iertarea păcatelor; și oricine crede este iertat prin El de toate lucrurile de care n-ați putut fi iertați prin Legea lui Moise.” (Faptele apostolilor 13:38,39)

Evanghelia trebuia dusă și la străini, și la iudei. Încet dar sigur, primii creștini iudei începeau să prindă ideea aceasta.

Primul raport explicit pe care îl avem despre un număr mare de oameni de altă naționalitate veniți la credință este legat de Antiohia. Prima biserică pe care o putem considera a „neamurilor”, deși exista totuși în ea și un număr considerabil de credincioși evrei (Galateni 2:11-13), a fost înființată în Antiohia. Datorită zelului misionar al fondatorilor ei și datorită noului elan imprimat de sosirea lui Barnaba și a lui Pavel, ea a crescut rapid și a devenit primul centru creștin important din afara granițelor Iudeei. Mai mult, în unele aspecte întrecea chiar și biserica din Ierusalim.

Apostolii fiind cantonați în Ierusalim, Antiohia a devenit locul de naștere al misiunii creștine. De acolo a plecat Pavel în toate cele trei călătorii misionare ale sale, cu sprijinul inițial al credincioșilor locali. Datorită dedicării lor, creștinismul s-a răspândit în toată lumea cunoscută atunci așa cum intenționase Isus, ca Evanghelia să fie vestită „oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și oricărei norod” (Apocalipsa 14:6).

Duminică, 12 august – La Salamina și Pafos

În Faptele 13, Luca se întoarce la relatarea despre Antiohia pentru a introduce prima călătorie misionară a lui Pavel, căreia îi dedică un spațiu amplu (Faptele, capitolele 13 și 14). De aici și până la finalul cărții, el îl are în obiectiv pe Pavel și misiunea lui pentru neamuri.

Acesta este primul demers misionar menționat în Faptele, gândit și planificat de o biserică, dar, așa cum subliniază Luca, inițiat de fapt de Dumnezeu, nu de oameni.

Dumnezeu poate lucra prin oameni dacă îi vede dornici să colaboreze cu El.

1. Ce elemente menționează Luca atunci când istorisește activitatea desfășurată de Barnaba și Pavel în Cipru? Faptele 13:1-12

Plecarea misionarilor a fost precedată de o perioadă de rugăciuni de mijlocire și de post. În acest context, punerea mâinilor constituia în principiu un act de consacrare sau o încredințare în grija harului lui Dumnezeu (Faptele 14:26) pentru o anumită sarcină.

Insula Cipru este situată în nord-estul Mării Mediterane, nu departe de Antiohia. Era normal ca biserica să-și înceapă lucrarea de acolo, întrucât Barnaba era cipriot și Evanghelia fusese deja vestită în zonă. Și, cu siguranță, că mai rămăseseră multe lucruri de făcut.

Ajunși pe insulă, Barnaba și Pavel, însoțiți de vărul lui Barnaba, Ioan Marcu (Faptele 15:39; Coloseni 4:10), au predicat în sinagogile din Salamina. În general, așa proceda Pavel: predica mai întâi în sinagogi și apoi celor dintre neamuri. Isus era Mesia cel așteptat de Israel și, de aceea, era normal să le propovăduiască Evanghelia mai întâi evreilor.

După Salamina, au pornit spre vest (probabil) și s-au oprit în Pafos, capitala. Relatarea îi are apoi ca protagoniști pe un vrăjitor evreu, pe nume Bar-Isus, cunoscut și sub numele de Elima, și pe Sergius

Paulus, guvernatorul roman al provinciei (proconsulul). Găsim aici răspunsurile tipice la chemarea Evangheliei: unii se împotrivesc, iar alții (printre care și unii păgâni cu poziții înalte) o primesc și se convertesc.

Atunci, un evreu a respins adevărul, iar un păgân l-a acceptat. De ce unii din alte confesiuni creștine primesc adevărul mai greu decât cei ce nu sunt creștini?

Luni, 13 august – În Antiohia din Pisidia (1)

Din Cipru, Pavel și tovarășii lui au plecat cu corabia la Perga, în Pamfilia, pe coasta sudică a Turciei moderne. Înainte să povestească ce s-a întâmplat în Antiohia din Pisidia, Luca face două schimbări semnificative: nu-l mai menționează primul pe Barnaba, ci pe Pavel, de unde rezultă că Pavel preia inițiativa, și nu mai folosește numele evreiesc al apostolului („Saul”), ci doar numele Pavel (Faptele 13:9). Aceasta probabil deoarece de aici înainte Pavel lucrează în principal într-un mediu greco-roman.

În Faptele 13:13, Luca mai amintește că Ioan Marcu s-a întors în Ierusalim, fără să dezvăluie motivul acestei decizii. Ellen G. White notează că Ioan Marcu, copleșit de frică și descurajat din cauza greutăților, „s-a intimidat și, pierzându-și curajul, a refuzat să meargă mai departe și s-a întors la Ierusalim.” (Vezi *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 124.) Dumnezeu nu a promis niciodată că avea să fie ușor. Pavel a știut de la început că lucrarea pentru Isus avea să fie însoțită de multă suferință (Faptele 9:16), însă a învățat să se bizuiască în întregime pe puterea lui Dumnezeu. Acesta a fost secretul puterii lui (2 Corinteni 4:10-17).

2. Care a fost ideea principală a cuvântării ținute de Pavel în sinagoga din Antiohia? Faptele 13:38

În Faptele 13:16-41 găsim prima predică a lui Pavel consemnată în Noul Testament. Sigur, el mai predicase până atunci și fără îndoială că scriitorul notează aici doar un rezumat al ei.

Predica este formată din trei părți. Introducerea conține câteva convingeri comune cu privire la alegerea lui Israel ca popor al lui Dumnezeu și cu privire la împăratul David (vers. 17-23); scopul ei este stabilirea contactului cu ascultătorii iudei. Partea următoare arată că Isus este împlinirea promisiunilor făcute de Dumnezeu lui David de a-i da un urmaș care să-i aducă lui Israel mântuirea (vers. 24-27). Concluzia prezintă avertizarea de a nu refuza mântuirea oferită prin Isus (vers. 38-41).

Punctul culminant al predicii îl constituie versetele 38 și 39, care sintetizează mesajul lui Pavel despre iertare. Iertarea și îndreptățirea sunt puse la dispoziție doar prin Isus, nu prin Legea lui Moise.

Ce înseamnă faptul că mântuirea este posibilă doar prin Isus? Cum împaci necesitatea de a păzi Legea lui Dumnezeu cu faptul că Legea nu poate îndreptăți?

Marti, 14 august – În Antiohia din Pisidia (2)

În Faptele 13:38,39 se vorbește despre incapacitatea Legii lui Moise de a aduce iertare pentru anumite păcate, o învățătură importantă. Legea lui Moise, nu poate aduce îndreptățire. De aceea, îndreptățirea nu poate fi câștigată, nici măcar parțial! Ea poate fi primită doar prin credința în jertfa de ispășire a lui Isus (Romani 3:28; Galateni 2:16), ca dar nemeritat. Ascultarea este esențială pentru viața creștină, însă nu ne putem „câștiga” mântuirea prin ea.

3. Cum au primit cei din sinagogă mesajul lui Pavel? Faptele 13:42-49

Deși Pavel și-a încheiat mesajul cu niște cuvinte aspre, majoritatea celor din sinagogă au avut o reacție foarte favorabilă. Totuși, Sabatul următor, atitudinea lor s-a schimbat drastic. „Iudeii” care au respins Evanghelia erau probabil conducătorii sinagogii, reprezentanții oficiali ai iudaismului. Atitudinea lor este catalogată de Luca drept „pizmă”.

În lumea antică, cei din alte popoare erau atrași de unele aspecte ale iudaismului, cum ar fi monoteismul, stilul de viață și chiar Sabatul, și mulți dintre ei îl adoptaseră ca prozeliți. Circumcizia era totuși un impediment serios, întrucât era considerată o practică barbară și detestabilă. În aceste condiții, mulți străini veneau la sinagogă ca să se închine lui Dumnezeu, dar fără să se convertească oficial la iudaism. Ei făceau parte din categoria celor „temători de Dumnezeu”. Și probabil că ei și prozeliții din sinagoga din Antiohia (vers. 16,43) au ajutat la răspândirea mesajului lui Pavel printre localnici. Mulți au răspuns pozitiv. Posibilitatea de a primi mântuirea fără obligația de a adera mai înainte la iudaism era o perspectivă atrăgătoare.

Așa se explică pizma conducătorilor iudei. Ei au respins Evanghelia, pierzând mântuirea oferită de Dumnezeu, iar Pavel și Barnaba s-au simțit liberi să-și concentreze atenția asupra lucrării cu străinii, care se bucurau și îl laudau pe Dumnezeu pentru că îi inclusese în planul Său de mântuire.

Miercuri, 15 august – În Iconia

La instigarea conducătorilor iudei din Antiohia Pisidiei, autoritățile locale i-au incitat pe oameni împotriva lui Pavel și Barnaba și i-au alungat din cetate (Faptele 13:50). Cu toate acestea, ucenicii erau plini de bucurie și de Duhul Sfânt (vers. 52). Misionarii s-au îndreptat apoi către cetatea Iconia.

4. Care au fost roadele lucrării lui Pavel și Barnaba în Iconia? Faptele 14:1-7

În Iconia, Pavel și Barnaba și-au păstrat obiceiul de a se adresa mai întâi evreilor și apoi străinilor. Motivul pentru care le acordau prioritate evreilor se găsește în predica lui Pavel din Antiohia (Faptele 13:16-41): alegerea lui Israel ca popor, cu tot ce decurgea de aici (Romani 3:2; 9:4,5), și împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu de a trimite un Mântuitor din spița lui David. Chiar dacă mulți iudei respingeau Evanghelia, Pavel nu și-a pierdut niciodată speranța că iudeii se vor converti în număr mare.

În Romani, capitolele 9-11, Pavel afirmă că „nu toți cei ce se coboară din Israel sunt Israel” și că, dacă unii iudei cred totuși, cred doar datorită îndurării lui Dumnezeu. Dumnezeu nu și-a respins poporul, dar „în vremea de față, este o rămășiță datorită unei alegeri prin har” (Romani 11:5). Pavel a continuat să le propovăduiască Evanghelia celor de alt neam, deși era convins că, în curând, mai mulți iudei aveau să vină la credința în Isus.

„Argumentul lui Pavel din Romani 9-11 ne oferă o explicație în plus pentru strategia misionară urmată de el în relatarea din Faptele apostolilor și îi arată fiecărei generații de creștini de ce este important din punct de vedere teologic să le dea mărturie evreilor necreștini.” - David G. Peterson, *The Acts of the Apostles*, 2009, p. 401

Situația nu diferea foarte mult de cea din Antiohia. Reacția inițială a iudeilor și a neamurilor față de Evanghelia lui Pavel a fost foarte pozitivă, însă și de data aceasta iudeii care nu au crezut, posibil liderii comunității iudaice locale, au stârnit neamurile și le-au otrăvit mintea împotriva misionarilor, provocând dezbinare în cetate. Opozanții și-au făcut planuri ca să-i atace și să-i omoare, dar Pavel și Barnaba, dându-și seama de acest lucru, au decis să plece și să lucreze în altă parte.

Evreii au nevoie să audă Evanghelia, dar în primul rând să o vadă exemplificată în viața acelor care mărturisesc Numele lui Isus. Dacă ai cunoștințe printre evrei, ce fel de mărturie le dai?

Joi, 16 august – În Listra și Derbe

Pavel și Barnaba s-au oprit apoi în Listra, un sătuc situat la circa treizeci de kilometri sud-est de Iconia. Deși au rămas acolo ceva timp (Faptele 14:6,7,15), Luca relatează un singur eveniment și urmările lui: vindecarea unui olog din naștere, probabil cerșetor.

5. Ce ne spune reacția localnicilor despre starea lor? Faptele 14:5-19

Noroadele au fost atât de impresionate de această minune, încât au crezut că Pavel și Barnaba erau zei - Barnaba ar fi fost Zeus, zeul suprem din panteonul grecesc (la romani, Jupiter), iar Pavel ar fi fost Hermes, mâna dreaptă și solul lui Zeus (la romani, Mercur) - și au vrut să le aducă jertfe.

Poetul latin Ovidiu (43 î.Hr. -17/18 d.Hr.) consemnase înainte de acest eveniment o legendă potrivit căreia acești doi zei deghizați în oameni ar fi coborât cândva prin locurile acelea („dealurile Frigiei”) în căutarea unui loc de odihnă. Conform legendei, un cuplu sărac și în vârstă i-a tratat cu bunătate și ospitalitate; restul locuitorilor s-au purtat cu indiferență. În final, zeii au transformat casa celor doi bătrâni într-un palat, i-au transformat pe cei doi în preoți și au distrus complet orașul. (Vezi *Metamorphoses*, pp. 611-724.)

Dacă în zona aceea circula o astfel de poveste, nu ne miră deloc reacția localnicilor la minunea săvârșită de Pavel. Așa se explică de ce gândul lor s-a dus la acești doi zei și nu la Asclepios, zeul vindecării. Pavel și Barnaba au reușit să-i convingă pe localnici să înceteze acea ceremonie păgână, prin care voiau să li se închine lor ca unor zei. Totuși, în cele din urmă, câțiva opozanți din Antiohia și din Iconia i-au întors pe oameni împotriva lor, iar Pavel a fost împroșcat cu pietre și scos din cetate ca mort.

6. Cu ce cetate și-au încheiat Pavel și Barnaba călătoria misionară? Și ce au făcut pe drumul de întoarcere? Faptele 14:20-26

Pavel a spus: „În Împărăția lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe necazuri” (Faptele 14:22). Ce a vrut el să spună aici? Ai avut și tu astfel de necazuri? Cum te poți deprinde să crești în credință prin necazurile prin care treci?

Vineri, 17 august – Un gând de încheiere

„În timpul vieții Sale pe pământ, Hristos a căutat să-i scoată pe iudei din exclusivismul lor. Convertirea sutașului și a femeii siro-feniciene erau rezultatele lucrării Sale directe cu oameni care nu erau din Israel. Venise acum timpul pentru o lucrare activă și continuă printre neamuri, din rândul cărora comunități întregi au primit Evanghelia cu bucurie și L-au lăudat pe Dumnezeu pentru lumina acestei credințe raționale. Necredința și răutatea iudeilor nu au zădărnicit planul lui Dumnezeu; fiindcă un nou Israel era altoit în măslinul vechi. Sinagogile și-au închis ușile în fața apostolilor, dar casele particulare și le-au deschis larg, iar clădirile publice ale neamurilor au fost și ele folosite pentru predicarea Cuvântului lui Dumnezeu.” - Ellen G. White, *Sketches From the Life of Paul*, p. 51

„În toate străduințele lor misionare, Pavel și Barnaba au căutat să urmeze exemplul lui Hristos, de sacrificiu de bunăvoie și de lucrare credincioasă și plină de râvnă pentru suflete. Cu o vedere limpede, zeloși și neobosiți, ei nu luau în seamă obiceiurile lor sau confortul personal, ci, cu grijă, cu rugăciune și prin neîncetată activitate, ei semănau sămânța adevărului.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed.2014, pp.136-137

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: 2 Tesaloniceni 3 - 1 Timotei 6

1. Despre cine scria Pavel „să-i fie rușine”?
2. Cum spune Pavel că era el când lucra „din neștiință”?
3. Care erau criteriile acceptării pe lista văduvelor?
4. Despre ce anume scrie Pavel că este „un mare câștig”?

Istoria mântuirii, capitolul 25

5. Ce trebuie să facă toți creștinii când sunt ispitiți sau când drepturile le sunt încălcate?

18 august – 24 august

Adunarea bisericii din Ierusalim

Textul de memorat: „Ci credem că noi, ca și ei, suntem mântuiți prin harul Domnului Isus.” (Faptele apostolilor 15:11)

Pavel și Barnaba s-au întors în Antiohia din Siria după mai bine de doi ani. Și, din moment ce întreaga biserică se implicase în trimiterea lor ca misionari, era firesc ca ei să prezinte un raport al lucrării lor. În acest raport, ei nu s-au lăudat cu realizările lor, ci au arătat ce reușise Dumnezeu să facă prin ei.

Desigur, s-a pus accentul pe succesul misiunii pentru alte popoare, cu toate că și mulți evrei veniseră la credință. Între timp însă, după episodul cu Corneliu, convertirea străinilor necircumciși devenise o problemă (Faptele 11:1-18), iar acum, când foarte mulți dintre ei erau primiți în biserică, lucrurile s-au complicat foarte mult. Mulți credincioși din Ierusalim erau nemulțumiți. Din punctul lor de vedere, străinii trebuiau mai întâi să se circumcidă, adică să devină prozeliți iudei, dacă doreau să facă parte din poporul lui Dumnezeu și pentru a avea părtășie cu el.

Faptele 15 este dovada că problema străinilor atinsese punctul critic și ne arată cum a procedat biserica pentru a găsi o soluție. Conciliul din Ierusalim a constituit un punct de turnură în istoria bisericii apostolice, din perspectiva misiunii ei mondiale.

Duminică, 19 august – Motivul disputei

Încă de la începuturile ei, biserica din Antiohia a fost compusă din evrei și din străini necircumciși (Faptele 11:19-21; Galateni 2:11-13) care trăiau se pare în bună înțelegere unii cu alții. Armonia dintre ei a fost însă tulburată în momentul sosirii unui grup de credincioși din Ierusalim.

1. Cu ce problemă s-a confruntat biserica? Faptele 15:1-5

Este posibil ca oamenii aceștia veniți din Iudeea, cunoscuți sub numele de „iudaizanți”, să fi făcut parte tot „din partida fariseilor care crezuseră” (vers. 5). Prezența fariseilor în biserică nu ar trebui să ne surprindă, întrucât Pavel însuși fusese fariseu înainte de convertire (Filipeni 3:5). Se pare că oamenii aceștia veniseră în Antiohia din proprie inițiativă (Faptele 15:24), deși un alt episod petrecut ulterior tot în Antiohia arată că majoritatea iudeilor, inclusiv apostolii, nu se simțeau foarte comod în biserică în prezența străinilor necircumciși (Galateni 2:11-13).

În Epistola către galateni, Pavel nu vorbește pozitiv despre iudaizanți, ci îi numește „oameni care vă tulbură” (Galateni 1:7; 5:10) și „frați mincinoși” (Galateni 2:4) pentru că motivele lor reale erau distrugerea libertății spirituale date de Evanghelia și „convertirea” acestor străini la legalismul iudaic.

Ideea lor era destul de simplă: convertiții din alte popoare nu puteau fi mântuiți dacă nu practicau circumcizia și dacă nu respectau toate legile ceremoniale iudaice. Mântuirea se găsea, în opinia lor, doar în comunitatea cu care Dumnezeu făcuse legământ și, potrivit Vechiului Testament, nu exista altă cale de a intra în poporul ales al lui Dumnezeu decât prin circumcizie (Geneza 17:9-14; Exodul 12:48). Într-un cuvânt, cei din alte popoare puteau avea parte de mântuire doar dacă deveneau mai întâi prozeliți iudei.

Pavel și Barnaba nu au putut fi de acord cu astfel de condiții, care contraziceau Evanghelia în esența ei. Iar modul agresiv în care au abordat problema cei veniți din Iudeea a generat dezbatere aprinsă; cuvântul *stasis* (tradus prin expresia „un viu schimb de vorbe”) din Faptele 15:2 are sensul de „conflict” sau „disensiune”. Chestiunea era totuși prea importantă ca să fie tratată doar la nivel local. Era amenințată unitatea bisericii. Frații din Antiohia au decis atunci să trimită Ierusalim o delegație din care să facă parte și Pavel și Barnaba, în vederea găsirii unei soluții.

Pune-te în locul iudaizanților. Cu ce argumente ți-ai susține poziția?

Luni, 20 august – Circumcizia

Un motiv major de dispută în acest conflict îl constituia circumcizia. Ritualul acesta nu fusese instituit de oameni (compară cu Matei 15:2,9), ci fusese poruncit de Dumnezeu însuși ca semn al legământului Său cu descendenții lui Avraam, poporul Său ales (Geneza 17:9-14).

2. În afară de nou-născuții israeliți, cine altcineva trebuia să se mai supună ritualului circumciziei? Exodul 12:43-49

Binecuvântările legământului nu erau limitate la cei născuți israeliți, ci îl aveau în vedere și pe orice sclav sau străin care își dorea să aibă parte de ele, dacă se supunea circumciziei. După circumcizie, străinul avea același statut înaintea lui Dumnezeu ca israelitul autohton: „Va fi ca și băștinașul” (vers. 48).

Circumcizia era deci o condiție indispensabilă (pentru un bărbat) pentru a fi acceptat în poporul legământului. Și, întrucât Isus era Mesia cel promis, părea normal ca iudaizanții să susțină ideea că străinii nu puteau beneficia de mântuire dacă nu deveneau mai întâi evrei.

3. Ce credea Pavel despre circumcizie? Romani 3:30; 1 Corinteni 7:18; Galateni 3:28; Galateni 5:6

Când susțineau că străinii nu puteau fi mântuiți dacă nu deveneau mai întâi iudei, oamenii aceștia făceau confuzie între două noțiuni: legământ și mântuire. Apartenența la iudaism nu garanta mântuirea (Ieremia 4:4; 9:25). Avraam însuși a fost mântuit (socotit neprihănit) prin credință, eveniment care a precedat, nu a urmat circumcizia (Romani 4:9-13). Mântuirea a fost dintotdeauna prin credință, pe când legământul era promisiunea lui Dumnezeu de a aduce la cunoștința întregii omeniri caracterul Său și planul Său de mântuire. În acest scop îl alesese pe Israel (Geneza 12:1-3).

Legând prea strâns conceptul de legământ cu cel de mântuire, credincioșii aceștia au ajuns să considere circumcizia un fel de asigurare pentru mântuire. Ori harul mântuitor al lui Dumnezeu nu intervine acolo unde intervin faptele omului. De aceea, a le impune credincioșilor din alte popoare circumcizia ca mijloc de mântuire era o distorsionare a adevărului Evangheliei (Galateni 1:7; 2:3-5), o negare a harului lui Dumnezeu (Galateni 2:21) și a faptului că păcătosul are nevoie de Isus (Galateni 5:2). Mai mult, însemna să negi caracterul universal al mântuirii (Coloseni 3:11; Tit 2:11). Pavel nu putea accepta cu niciun preț astfel de idei.

De ce este periculos să credem că avem asigurată mântuirea dacă suntem membri ai bisericii adevărate?

Marti, 21 august – Dezbaterea

4. Ce idei a prezentat Petru în cadrul dezbaterii din Ierusalim? Faptele 15:7-11

Evident, nu sunt redate toate detaliile întrunirii. Ar fi interesant de știut, de exemplu, ce argumente au adus iudaizanții și ce au spus Pavel și Barnaba (Faptele 15:5,12). Însă Luca a notat doar cuvântarea lui Petru și pe cea a lui Iacov.

În cuvântarea lui, Petru li s-a adresat apostolilor și prezbiterilor și le-a reamintit experiența lui cu Corneliu, de la care trecuseră câțiva ani. În esență, el aduce același argument ca în cuvântarea pe care o ținuse atunci în fața fraților din Ierusalim (Faptele 11:4-17). Dumnezeu însuși arătase că aproba convertirea lui Corneliu (deși era un străin necircumcis), oferindu-le, lui și casei lui, darul Duhului pe care îl oferise și apostolilor la Cincizecime.

În providența Sa, Dumnezeu a lucrat prin Petru, un om cunoscut printre credincioși, ca să-i convingă pe creștinii dintre iudei că, în ce privește mântuirea, El nu face nicio deosebire între evrei și celelalte

Studiu Biblic, Trim. III, 2018 – Faptele apostolilor

popoare. Cu toate că nu beneficiaseră de regulile și de prevederile vechiului legământ cu privire la curățire, străinii care credeau nu mai erau considerați necurați, fiindcă Dumnezeu însuși le curățise inimile. Declarația finală a lui Petru seamănă foarte mult cu ce ar spune Pavel: „Credem că noi, ca și ei, suntem mântuiți prin harul Domnului Isus” (Faptele 15:11).

5. Ce soluție a propus Iacov? Faptele 15:13-21

Cuvântarea pe care a ținut-o ne lasă să înțelegem că Iacov avea o poziție de autoritate (compară cu Faptele 12:17; 21:18, Galateni 2:9,12). Indiferent ce înțelegea el prin ridicarea din nou a cortului lui David, care în profeția lui Amos se referă la restaurarea dinastiei davidice (Amos 9:11,12), țelul lui principal a fost să demonstreze că Dumnezeu luase deja măsuri ca străinii să se poată „alipi” poporului lui Dumnezeu.

Propunerea lui a fost să nu li se mai impună convertiților din alte popoare restricții suplimentare, în afară de cele cerute în mod normal de la străinii care doreau să trăiască în țara lui Israel.

Miercuri, 22 august – Hotărârea apostolilor

6. Care sunt cele patru cerințe propuse să fie obligatorii pentru convertiții din alte popoare? Faptele 15:28,29

Problema principală pentru care fusese convocată acea întrunire a bisericii a fost rezolvată satisfăcător. Întrucât mântuirea este prin har, credincioșii neevrei nu erau obligați să se supună circumciziei pentru a se alătura bisericii. Ei trebuiau totuși să se abțină de la carnea jertfită idolilor în ritualuri păgâne și consumată într-o sărbătoare la templu sau vândută pe piață, de la consumul de sânge și carne de la animale sugrumate (care nu a fost scursă complet de sânge) și de la imoralitatea sexuală în orice formă.

Majoritatea creștinilor contemporani consideră că interdicțiile alimentare au fost niște recomandări temporare. Argumentul lor este că aceste lucruri erau extrem de respingătoare pentru evrei și interzicerea lor avea menirea de a crea o punte de legătură între credincioșii iudei și credincioșii străini. Și se afirmă că toate celelalte legi din Vechiul Testament, inclusiv legile alimentare din Leviticul 11 și porunca despre Sabat (Exodul 20:8-11), nefiind incluse în această listă, nu mai sunt obligatorii pentru creștini.

Totuși hotărârea luată de apostoli nu a fost temporară și nu a fost un cod nou de etică creștină, care să elimine tot ce ținea de Vechiul Testament. Apostolii și prezbiterii bisericii, sub călăuzirea Duhului Sfânt (Faptele 15:28), au citat practic regulile din Leviticul, capitolele 17-18, cu privire la străinii stabiliți în Israel.

În contextul cărții Leviticul, interdicțiile acestea semnifică renunțarea la păgânism. Străinul care dorea să locuiască în Israel trebuia să abandoneze practicile păgâne cu care era obișnuit (Leviticul 18:30). La fel, credinciosului care nu era evreu și dorea să se alătore bisericii i se cerea să ia poziție fermă împotriva păgânismului.

Faptul că hotărârea aceasta nu a fost temporară reiese și din Apocalipsa 2:14,20, unde sunt repetate prima și ultima interdicție și se face referire indirect la celelalte două. Sunt dovezi istorice că ea a fost considerată normativă de creștini la mult timp după încheierea perioadei nou-testamentare.

Cum ne putem forma obiceiul de a ne aduna, de a ne asculta unii pe alții și de a rezolva într-un spirit de respect și de umilință problemele apărute?

Joi, 23 august – Scrisoarea de la Ierusalim

7. Ce măsuri suplimentare a luat biserica din Ierusalim în legătură cu hotărârea conciliului? Faptele 15:22-29

Prima măsură a fost redactarea unei scrisori care să aducă la cunoștința credincioșilor din alte popoare

hotărârea luată. A fost scrisă în numele apostolilor și al prezbiterilor din Ierusalim și era un document oficial care reflecta recunoașterea autorității bisericii din Ierusalim, care era condusă de apostoli, de către celelalte comunități creștine. Fiind scrisă probabil în anul 49 d.Hr., această scrisoare este unul dintre primele documente creștine despre care se știe.

Biserica din Ierusalim a mai decis să numească doi delegați, pe Iuda Barsaba și pe Sila, care să-i însoțească pe Pavel și pe Barnaba la Antiohia cu misiunea de a duce epistola și de a-i atesta conținutul.

8. Cum a reacționat biserica din Antiohia la epistolă? Faptele 15:30-33

După ce s-a citit epistola, credincioșii s-au bucurat foarte mult de mesajul încurajator: circumcizia nu era cerută din partea convertiților străini. Nu a fost adusă nicio obiecție cu privire la cerințele ei. Așa a fost aplanată, teoretic cel puțin, prima disensiune serioasă din biserica primară.

La final, lucrarea lui Pavel a avut aprobarea totală a conducătorilor bisericii din Ierusalim, iar lui Pavel și Barnaba „le-a fost întinsă mâna dreaptă a bisericii”, ca semn al acceptării și al încrederii (Galateni 2:9). Cu toate acestea, pentru creștinii evrei care au continuat să respecte legea iudaică, părtășia la masă cu creștinii de altă naționalitate, pe care îi considerau necurați din punct de vedere ritualic, a rămas o mare problemă.

Faptul acesta a rămas motiv de dispută, după cum o demonstrează și incidentul cu Petru, consemnat în Galateni 2:11-14. „Nici chiar ucenicii nu erau cu toții pregătiți să primească din inimă hotărârea bisericii.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 145

Fii sincer: Cât de ușor îți este să ai părtășie cu credincioșii de altă rasă, cultură, clasă socială? Cum poți scăpa de această atitudine contrară Evangheliei?

Vineri, 24 august – Un gând de încheiere

„În general, convertiții iudei nu erau dispuși să se miște atât de repede, pe cât le deschidea calea providența lui Dumnezeu. Ca urmare a lucrării apostolilor printre neamuri, era clar că nou-convertiții dintre aceștia din urmă aveau să îi întrecă cu mult la număr pe convertiții dintre iudei. Iudeii se temeau că, dacă restricțiile și ceremoniile legii lor nu aveau să fie obligatorii pentru neamuri, ca o condiție pentru părtășia în biserică, particularitățile naționale ale iudeilor, care până aici îi ținuseră deosebiți de toți ceilalți oameni, vor ajunge în cele din urmă să dispară printre aceia care primeau solia Evangheliei.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, pp. 138-139

„Nici chiar ucenicii nu erau cu toții pregătiți să primească din inimă hotărârea consiliului. Unii erau plini de râvnă pentru legea ceremonială și îl priveau cu neplăcere pe Pavel, fiindcă socoteau că principiile sale cu privire la obligațiile legii iudaice erau laxe.” - *Ibidem*, pp.144-145

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: 2 Timotei 1 - Tit 3

1. Ce făcuseră Figel, Ermogen și alții?
2. Ce urmărise Timotei „de aproape”?
3. Cine sunt cei pentru care „totul este curat” și cei pentru care „nimic nu este curat”?
4. Ce spune Pavel că „este bine și de folos pentru oameni”?

Istoria mântuirii, capitolul 26

5. Când s-a împlinit făgăduința că unii dintre cei care erau cu Domnul Isus nu vor gusta moartea?

25 august – 31 august

A doua călătorie misionară

Textul de memorat: „Nu te teme; ci vorbește și nu tăcea, căci Eu sunt cu tine; și nimeni nu va pune mâna pe tine, ca să-ți faci rău: vorbește, fiindcă am mult norod în această cetate.” (Faptele apostolilor 18:9,10)

Pavel și Barnaba s-au întors în Antiohia, au slujit în biserica de acolo și s-au implicat în lucrarea de evanghelizare. Se pare totuși că aceasta a fost ultima ocazie de activitate comună, fiindcă a intervenit între ei un motiv de disensiune care i-a determinat să se despartă. Cauza a fost Marcu, vărul lui Barnaba (Coloseni 4:10). Pavel i-a propus lui Barnaba să reviziteze locurile unde lucraseră în prima călătorie, Barnaba i-a sugerat să-l ia și pe vărul lui, iar Pavel nu a fost de acord fiindcă data trecută Marcu îi părăsise (Faptele 13:13). Separarea lor s-a transformat însă într-o binecuvântare, deoarece au reușit să acopere o zonă mai mare decât își propuseseră inițial. Barnaba l-a luat pe Marcu și s-a întors în Cipru, țara lui natală (Faptele 4:36). Pavel l-a invitat pe Sila să i se alăture și au străbătut împreună Siria și Cilicia, întărind bisericile de acolo. Înainte să vină pentru prima oară în Antiohia, Pavel petrecuse câțiva ani în Tars (Faptele 9:30; 11:25,26). A avut astfel ocazia de a revizita bisericile pe care le înființase în această zonă. Dar Dumnezeu avea cu el planuri cu mult mai mari decât și-a închipuit el la început.

Duminică, 26 august – Înapoi, în Listra

Luca derulează evenimentele rapid înainte, parcă nerăbdător să dezvăluie că Pavel s-a întors în Derbe și în Listra. Despre Siria și Cilicia, nu menționează decât că a străbătut aceste zone și a întărit bisericile de acolo (Faptele 15:41).

1. Ce ne spune decizia lui Pavel de a-l supune circumciziei pe Timotei, despre tactul lui în lucrarea cu oamenii? Faptele 16:1-13

Timotei avea tată grec și mamă evreică creștină (știm că numele ei era Eunice). Nu era circumcis, dar cunoștea Scripturile de mic (2 Timotei 3:15), ceea ce înseamnă că era un creștin pios. El câștigase deja respectul și admirația tuturor credincioșilor din zonă.

Timotei era considerat evreu datorită mamei sale și nu fusese circumcis în a opta zi de viață, probabil din cauză că tatăl lui era grec.

Pavel a decis să-l circumcidă, ca să-l poată lua cu el în lucrare și să poată intra cu el în sinagogile evreiești fără ca tânărul să fie acuzat de apostazie.

După ce a trecut prin cetățile în care lucrase în prima călătorie misionară, Pavel a decis să se îndrepte către sud-vest, probabil spre Efes, o cetate din provincia Asia, însă Duhul Sfânt l-a oprit. După aceea a pornit către nord, încercând să ajungă în Bitinia, dar și de data aceasta a fost oprit de Duhul Sfânt într-un mod care nu este precizat. Cum trecea deja prin Misia, singura alternativă era să meargă spre vest, spre portul maritim Troa, de unde putea pleca pe mare în mai multe direcții.

Dumnezeu i-a arătat apoi într-o viziune că trebuia să traverseze Marea Egee spre Macedonia. Cei care-l însoțeau au înțeles atunci că Dumnezeu îi chema să le vestească Evanghelia macedonenilor.

Gândește-te la motivul pentru care l-a circumcis Pavel pe Timotei. Cum ai proceda într-o situație în care ți se cere să faci lucruri cu care nu ești de acord și pe care nu le consideri necesare, dar despre care ți se spune că servesc unui scop mai înalt?

Luni, 27 august – În Filipi

Ajunși în Macedonia, Pavel și cei care îl însoțeau s-au dus la Filipi și au înființat acolo prima comunitate creștină din Europa.

2. Ce au făcut misionarii în Sabat și de ce? Ce li s-a întâmplat în Filipi? Faptele 16:11-24

Obiceiul lui Pavel era ca, imediat ce ajungea într-o cetate, să meargă în Sabat la sinagoga locală ca să le dea mărturie iudeilor (Faptele 13:14,42,44; 17:1,2;18:4). În Filipi însă, el și însoțitorii lui s-au dus pe malul unui râu ca să se roage - împreună cu câteva femei evreice și neevreice care I se închinau lui Dumnezeu. Deducem de aici că în Filipi nu exista probabil nicio sinagogă. Aceasta ne dovedește că Pavel nu mergea în Sabat la sinagogă doar pentru evanghelizare, ci și pentru că sâmbăta era ziua lui de închinare.

3. Citește istoria convertirii temnicerului. Ce trebuia el să facă pentru a fi mântuit? Faptele 16:25-34

Răspunsul dat de Sila și de Pavel la întrebarea temnicerului este în perfectă armonie cu Evanghelia, întrucât mântuirea este doar prin credința în Isus (Romani 3:28; Galateni 2:16). Însă nu putem trage de aici concluzia că singura condiție necesară pentru botez este credința în Isus și că instruirea în ce privește doctrinele și viața practică nu ar fi necesare.

Ce știm despre temnicer? Era evreu sau prozelit evreu? Atunci nu avea nevoie decât să creadă în Isus ca Domn și Mântuitor. Era un păgân care aflase deja despre Dumnezeu și care I se închina, precum Corneliu, Lidia (Faptele 16:14) și alții amintiți în cartea Faptele apostolilor? Participase la o cuvântare anterioară a lui Pavel? Nu avem aceste informații și experiența lui n-ar trebui folosită ca pretext pentru a ne boteza sau pentru a-i boteza pe alții „îndată”.

Recitește Faptele 16:31-34. Ce aflăm din acest pasaj despre suficiența jertfei aduse de Hristos? Ce crezi că te-ar ajuta să rămâi liniștit într-o situație grea a vieții?

Marti, 28 august – În Tesalonic și Bereea

După ce au fost eliberați din închisoare, Pavel și Sila au plecat din Filipi (Faptele 16:35-40) și s-au oprit în Tesalonic, capitala Macedoniei.

4. Ce reacție au avut iudeii din Tesalonic când au văzut ce succes a avut lucrarea lui Pavel printre neamuri? Faptele 17:1-9

Ca de obicei, Pavel a căutat să meargă mai întâi la sinagogă. Mulți greci temători de Dumnezeu și nu puține femei de seamă au acceptat Evanghelia. Precizarea că ei „au trecut de partea lui Pavel și a lui Sila” (vers. 4) ne lasă să înțelegem că ei au format un grup separat și se adunau aparte de sinagogă, probabil în casa lui Iason.

Din dușmănie, adversarii lor au stârnit o răscoală. Planul lor era să-i aducă pe Pavel și pe Sila - Timotei nu este amintit - în fața adunării cetății și să le aducă acuzații. Negăsindu-i pe misionari, i-au dus cu forța pe Iason și pe alți credincioși înaintea autorităților locale, sub acuzația de adăpostire a unor agitatori politici.

5. Ce reacție au avut iudeii din Bereea? Faptele 17:10-15

Termenul *eugenēs* (vers. 11) avea sensul de bază „de viță nobilă”, dar a căpătat sensul mai general de atitudine deschisă, lipsită de prejudecăți, sens pe care îl are probabil aici. Iudeii din Bereea nu sunt laudați pentru că au fost de acord cu Pavel și cu Sila, ci pentru că au fost dispuși să cerceteze Scripturile personal și zilnic ca să verifice declarațiile misionarilor. Acceptarea Evangheliei sub imboldul emoțiilor, fără necesara convingere a minții, tinde să fie superficială și de scurtă durată.

Eforturile rodnice ale lui Pavel în Bereea au fost și de data aceasta întrerupte de persecuție. În aceste condiții, a fost nevoit să se deplaseze spre sud, spre Atena.

Care este cea mai recentă ocazie în care ai cercetat Scripturile cu râvnă ca să vezi dacă ce ți s-a spus este într-adevăr așa?

Miercuri, 29 august – Pavel în Atena

Atena, centrul intelectual al Greciei antice, era efectiv închinată idolilor. Statui de marmură ale unor personalități și ale unor zei se găseau pretutindeni în cetate și mai ales la intrarea în agora (piața publică), centrul vieții urbane. Pavel a fost atât de mâhnit de prevalența idolatriei, încât a renunțat la obiceiul de a merge mai întâi la sinagogă și și-a făcut alt plan: să discute în Sabat la sinagogă cu iudeii și cu străinii temători de Dumnezeu și să stea de vorbă cu grecii în fiecare zi în piața publică (vezi Faptele 17:15-22).

Cum atenienii erau mereu dornici de idei noi, câțiva filosofi s-au arătat interesați de învățătura lui și l-au invitat să se adreseze Areopagului, consiliului suprem al cetății. În cuvântarea sa, Pavel nu a citat din Scripturi și nici nu a recapitulat experiența poporului Israel cu Dumnezeu, ca atunci când li s-a adresat iudeilor (compară cu Faptele 13:16-41), întrucât n-ar fi fost relevant pentru acești păgâni educați. El le-a prezentat pe înțelesul lor câteva adevăruri biblice importante.

6. Ce mari adevăruri despre Dumnezeu, despre mântuire, despre istorie și despre omenire le-a prezentat el atenienilor? Faptele 17:22-31

În general, cuvintele lui Pavel li s-au părut ridicole acestor ascultători păgâni sofisticăți, care aveau niște extrem de distorsionate concepții despre Dumnezeu și despre religie. Nu știm cum a plănuit el să-și încheie discursul, întrucât a fost întrerupt se pare în momentul când a menționat că Dumnezeu va judeca lumea (vers. 31). Adevărul acesta a intrat în conflict cu două concepții ale grecilor: că Dumnezeu ar fi complet transcendent, neavând nicio legătură de vreun fel cu lumea și nepreocupându-se în vreun fel de treburile oamenilor, și că, după moarte, omul nu mai revine niciodată la viață. Așa se explică de ce pentru greci Evanghelia era o nebunie (1 Corinteni 1:23) și de ce numărul convertiților a fost mic în Atena.

Au existat totuși câteva persoane cu influență în societatea ateniană care s-au convertit: Dionisie, un membru al Areopagului, și Damaris, o femeie care, din moment ce este amintită pe nume, înseamnă că avea un statut important (Faptele 17:34).

Metoda diferită folosită de Pavel înaintea Areopagului ne demonstrează că el era bine informat cu privire la diferențele sociale și culturale. El a citat chiar un poet păgân (Faptele 17:28) pentru a-și transmite ideea. Ce învățăm de aici despre modul în care ar trebui să lucrăm cu oamenii din diverse medii?

Joi, 30 august – Pavel în Corint

În Faptele 18:1-11 se istorisește experiența avută de Pavel în Corint, unde avea să rămână un an și jumătate. Aquila și Priscila aveau să-i devină prieteni pentru toată viața (Romani 16:3; 2 Timotei 4:19). Relatarea lasă să se înțeleagă că, atunci când au venit în Corint, probabil din cauza deportării evreilor din Roma de către împăratul Claudiu, erau deja creștini. Istoricul roman Suetoniu a arătat că deportarea a avut loc, se pare, din cauza tulburărilor din comunitatea iudaică legată de numele lui „Hristos” (Vezi *Viețile celor doisprezece cezari*, Claudiu 25.4), produsă probabil ca urmare a propovăduirii Evangheliei de către credincioșii evrei locali. Foarte posibil ca Aquila și Priscila să fi participat la această acțiune. Pe Pavel și pe acești doi credincioși îi uneau atât educația iudaică și credința, cât și meseria.

7. Care au fost rezultatele lucrării lui Pavel în Corint? Faptele 18:4-17

Sila și Timotei s-au întors din Macedonia cu ajutoare financiare de la bisericile de acolo (2 Corinteni 11:8,9), fapt ce i-a permis lui Pavel să se dedice total propovăduirii. Regula lui era să trăiască din munca *Studiu Biblic, Trim. III, 2018 – Faptele apostolilor*

lui, deși a susținut și învățătura potrivit căreia „cei ce propovăduiesc Evanghelia să trăiască din Evanghelie” (1 Corinteni 9:14).

Deși mesajul său a întâmpinat o împotrivire puternică din partea iudeilor, câțiva iudei și câțiva străini temători de Dumnezeu s-au convertit. Dintre iudei, s-a convertit Crisp, fruntașul sinagogii, împreună cu toată casa lui. Și dintre corinteni au crezut mulți și s-au botezat. Atmosfera a rămas totuși tensionată printre iudei, după cum o dovedește episodul care a urmat (Faptele 18:12-17). Pavel își făcuse probabil planuri să plece din Corint, însă, printr-o viziune din timpul nopții, Domnul i-a spus să mai rămână (vers. 9-11).

La întoarcerea în Antiohia, Pavel i-a luat cu el pe Aquila și Priscila și, după o ședere de câteva zile în Efes, i-a lăsat pe ei acolo, iar el a pornit mai departe. În acele câteva zile, a profitat de ocazie ca să predice în sinagoga locală și, în urma răspunsului pozitiv al iudeilor, a promis să se întoarcă la ei, cu ajutorul lui Dumnezeu (vers. 18-21). Și s-a ținut de cuvânt: s-a întors în următoarea lui călătorie misionară.

Pavel, mâhnit de modul cum fusese primit, a avut nevoie de încurajare din partea Domnului cu privire la mântuirea sufletelor din Corint. Ce relevanță au pentru noi cuvintele pe care i le-a spus Domnul cu acea ocazie (Faptele 18:10)?

Vineri, 31 august – Un gând de încheiere

„Cei care azi învață adevăruri nepopulare nu trebuie să se descurajeze dacă vreodată întâmpină, chiar din partea acelor care se pretind a fi creștini, o atitudine la fel de ostilă ca aceea de care au avut parte Pavel și tovarășii lui, în mijlocul oamenilor printre care lucrau. Solii crucii trebuie să se înarmeze cu veghere și rugăciune și să înainteze cu credință și curaj, lucrând întotdeauna în Numele lui Isus.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 168

„Dacă în timpul evenimentelor finale ale istoriei acestui pământ cei cărora le sunt vestite adevărurile probatoare ar urma exemplul celor din Bereea, cercetând zilnic Scripturile și comparând Cuvântul lui Dumnezeu cu soliile aduse lor, astăzi ar fi un număr mult mai mare de oameni care ascultă de preceptele Legii lui Dumnezeu, acolo unde, comparativ, acum nu sunt decât puțini. (...)

Toți vor fi judecați potrivit luminii ce le-a fost dată. Domnul îi trimite pe slujitorii Săi cu o solie de mântuire și pe aceia care iau cunoștință de ea El îi va trage la răspundere pentru felul în care au tratat cuvintele servilor Săi. Cei care caută în sinceritate adevărul vor cerceta cu multă grijă, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu, învățăturile prezentate lor. - *Ibidem*, pp. 169-170

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: Filimon 1- Evrei 6

1. Pe cine a rugat Pavel să-i pregătească un loc de găzduire?
2. Care este condiția ca să fim „casa lui Dumnezeu”?
3. În ce experiență suntem îndemnați să ne grăbim să intrăm?
4. Ce este jurământul?

Istoria mântuirii, capitolul 27

5. Ce se spune despre cei care s-au alăturat scenei îngrozitoare de la arestarea Domnului Isus?

1 septembrie – 7 septembrie

A treia călătorie misionară

Textul de memorat: „Dar eu nu țin numai de cât la viața mea, ca și cum mi-ar fi scumpă, ci vreau numai să-mi sfârșesc cu bucurie calea și slujba pe care am primit-o de la Domnul Isus, ca să vestesc Evanghelia harului lui Dumnezeu.” (Faptele apostolilor 20:24)

Relatarea lui Luca despre cea de-a treia călătorie misionară a lui Pavel începe destul de brusc. Textul spune simplu că apostolul, după ce a petrecut câțeva vreme în Antiohia, sediul activității lui misionare, a pornit din nou la drum, străbătând „din loc în loc ținutul Galatiei și Frigiei, întărind pe toți ucenicii” (Faptele 18:23). O călătorie de peste două mii de kilometri este redată într-o singură frază!

Aceasta deoarece locul cel mai important al călătoriei a fost Efes, unde Pavel a rămas mai mult timp decât în oricare altă cetate în care a lucrat. Din punct de vedere evanghelistic, Efesul a fost foarte roditor; de aici, mesajul lui Pavel s-a răspândit în toată provincia Asia (Faptele 19:10,26). Bisericele din Colose, Hierapolis și Laodiceea au fost înființate probabil în această perioadă, posibil datorită lui Epafră (Coloseni 4:12,13), unul dintre colegii lui Pavel (Coloseni 1:7; Filimon 23).

De remarcat că aceasta este ultima călătorie a lui Pavel ca om liber consemnată în Faptele apostolilor. Următoarea, până la Roma, a făcut-o ca întemnițat.

Duminică, 2 septembrie – În Efes (1)

Faptele 18:24-28 raportează că, în timp ce Pavel se afla în drum spre Efes, a venit în această cetate și un credincios iudeu, pe nume Apolo. El era un bun vorbitor și un bun cunoscător al Scripturii. Și era un urmaș al lui Isus, după cum reiese clar din descrierea făcută de Luca: „El era învățat în ce privește Calea Domnului, avea un duh înfocat și vorbea și învăța amănunțit pe oameni despre Isus” (vers. 25). Însă nu cunoștea decât botezul lui Ioan. Fusesse botezat de Ioan Botezătorul și îl cunoscuse pe Isus în timpul vieții Sale pe pământ, dar probabil că se mutase în altă parte - probabil în Alexandria - înainte de răstignire și de Cincizecime.

Aquila și Priscila i-au dat informațiile lipsă. El știa să demonstreze cu Scriptura că Isus era Mesia cel așteptat de Israel (vers. 28), dar nu era la curent cu ce se întâmplase cu urmașii lui Isus după încheierea lucrării lui Isus pe pământ. Aquila și Priscila au mai făcut un lucru pentru el: împreună cu ceilalți credincioși din Efes, i-au dat o scrisoare de recomandare adresată bisericilor din Ahaia (vers. 27), pe baza căreia Apolo a făcut o lucrare eficientă în Corint (1 Corinteni 3:4-6; 4:6; 16:12).

1. Ce a făcut Pavel când a sosit în Efes? Faptele 19:1-7

Punctul de legătură dintre istoria lui Apolo și relatarea despre cei doisprezece bărbați pe care i-a cunoscut Pavel în Efes îl constituie experiența lor similară.

„La sosirea sa la Efes, Pavel a găsit doisprezece frați care, asemenea lui Apolo, fuseseră ucenici ai lui Ioan Botezătorul și, asemenea lui, dobândiseră unele cunoștințe despre misiunea lui Hristos. Ei nu aveau destoinicia lui Apolo, însă, cu aceeași sinceritate și credință, căutau să răspândească în tot locul cunoștința pe care o primiseră.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 206

Noi ar trebui să privim botezul lor prin prisma situației speciale în care se aflau. Ei nu veneau din altă confesiune creștină și nu a fost vorba despre o convertire. Doar au fost integrați în biserica creștină. Faptul că au primit Duhul Sfânt și vorbeau în alte limbi înseamnă probabil că au lucrat ca misionari creștini, la fel ca Apolo, având acum împuternicirea deplină de a da mărturie despre Isus Hristos oriunde mergeau.

Luni, 3 septembrie – În Efes (2)

În Efes, Pavel a predicat mai întâi în sinagogă. Când iudeii i s-au opus, s-a mutat împreună cu noii credincioși în școala lui Tiran, unde a predicat zilnic timp de doi ani (Faptele 19:8-10). Luca spune că întreaga provincie a fost intens evanghelizată (vers. 10,26).

În Faptele 19:11-20, Luca amintește câteva minuni pentru a ilustra triumful puterii lui Dumnezeu într-o cetate în care magia și alte practici superstițioase erau foarte răspândite. Nu încapă îndoială că Dumnezeu a făcut vindecări prin Pavel, însă unora li se poate părea ciudată ideea că până și basmalele și șorțurile atinse de el aveau puteri vindecătoare (Faptele 19:12), chiar dacă ea ne trimite cu gândul la modul în care s-a vindecat femeia cu scurgerea de sânge (Luca 8:44). Este aici probabil un caz în care Dumnezeu vine în întâmpinarea nevoilor oamenilor, coborând la nivelul lor de înțelegere - efesenii aveau multe superstiții.

Mulțumit de rezultatele misiunii sale în Efes, Pavel și-a propus să plece la Ierusalim (Faptele 19:21). Luca nu menționează din ce motiv a vrut să plece, însă din scrierile lui Pavel știm că dorea să ducă fondurile strânse pentru biserica din Ierusalim afectată de sărăcie (Romani 15:25-27; 1 Corinteni 16:1-3). Punerea la comun a bunurilor din primii ani și foametea gravă din timpul domniei lui Claudiu îi sărăcise pe credincioșii din Iudeea. Deși știa la ce riscuri se expunea (Faptele 20:22,23; Romani 15:31), Pavel a dorit să răspundă apelului lor pentru ajutor (Galateni 2:10), văzând în aceasta o ocazie de a le întări încrederea că el era apostol și de a consolida unitatea bisericii, devenită deja transculturală.

2. Care a fost adevăratul motiv al răscoalei izbucnite în Efes la finalul șederii lui Pavel acolo? Faptele 19:23-41

Răscoala a izbucnit din cauza pierderilor serioase suferite de închinarea păgână ca urmare a lucrării lui Pavel. Motivația reală a lui Dimitrie a fost cea financiară, însă a reușit să o transforme într-o problemă religioasă, deoarece Templul Dianei (Artemis) din Efes era recunoscut drept una dintre cele șapte minuni ale lumii antice.

Citește Faptele 19:27. Observă cât de abil este Dimitrie când invocă „evlavia” în încercarea lui de a nu pierde sursa de bani. De ce trebuie să ne ferim de această atitudine?

Marți, 4 septembrie – În Troa

După ce a încetat revolta (Faptele 19:23-41), Pavel a plecat din Efes. Dar nu s-a dus direct la Ierusalim, ci a făcut un ocol lung prin Macedonia și prin Ahaia (Faptele 20:1-3). În această călătorie a fost însoțit de reprezentanți ai câtorva biserici ale neamurilor (vers. 4).

3. Din ce motive nu este pasajul acesta o dovadă că creștinii nu s-ar mai fi închinat sâmbăta, ci duminica? Faptele 20:7-12

Popasul lui Pavel în Troa s-a încheiat cu o adunare a bisericii „în ziua dintâi a săptămânii” (Faptele 20:7). Scopul întâlnirii: „ca să frângem pâinea”, expresie care se referă probabil la Cina Domnului, urmată sau nu de masa de părtășie care o însoțea frecvent încă din primele zile ale bisericii din Ierusalim (Faptele 2:42,46). Faptul că nu se amintește nimic despre pahare și rugăciuni nu exclude această posibilitate. Episodul acesta este adus de unii ca dovadă că închinarea de sâmbăta ar fi fost înlocuită cu închinarea în ziua de duminică încă din timpul lui Pavel, cel puțin în bisericile neamurilor.

Dar să nu tragem concluzii pripite. Să vedem mai întâi în ce zi a avut loc această adunare și ce fel de adunare a fost.

În camera în care a avut loc adunarea erau multe lumini (Faptele 20:8) și Pavel și-a lungit vorbirea până la miezul nopții și apoi până la ziuă (vers. 11), iar tânărul Eutih a adormit de-a binelea. Aceasta înseamnă că adunarea a avut loc noaptea.

A fost noaptea dinspre sâmbătă spre duminică sau noaptea dinspre duminică spre luni? Depinde de sistem de calculare a timpului a folosit Luca: dacă a folosit sistemul evreiesc, în care ziua începe și se încheie la apus, sau dacă a folosit sistemul roman, în care ziua începe și se încheie la miezul nopții. Dacă a folosit primul sistem, atunci adunarea a avut loc sâmbătă noaptea; dacă a folosit al doilea sistem, atunci a avut loc duminică noaptea.

Oricum, cert este că, după cum o dovedește contextul (vers. 7-12), nu a fost o adunare obișnuită, ci una specială, fiindcă Pavel urma să plece a doua zi. Nu avem așadar motive temeinice să aducem acest caz izolat și excepțional ca argument pentru păzirea duminicii.

Gândește-te la validitatea păzirii sâmbetei ca zi de odihnă. Ce argumente biblice ne întăresc credința ca adventiști de ziua a șaptea și chemarea de a răspândi cele trei solii îngerești în toată lumea?

Miercuri, 5 septembrie – În Milet

În drumul său către Ierusalim, Pavel a mai făcut un popas în Milet, unde le-a adresat conducătorilor bisericii din Efes un cuvânt de rămas-bun.

4. Ce idee principală transmite Pavel în introducerea cuvântării sale? Faptele 20:18-21

Pavel își făcuse planuri pentru o nouă călătorie, în care inclusese Roma și Spania (Romani 15:22-29), și era convins că nu avea să mai revină în Asia. De aceea, și-a început cuvântarea cu un fel de dare de seamă cu privire la lucrarea îndeplinită în Efes. Scopul nu era însă doar să prezinte ce făcuse în trecut, mai exact cum se purtase cu efesenii, ci ce avea să facă în viitor, fiindcă se temea de ce avea să i se întâmple în Ierusalim.

Temerea lui era fondată. Biserica din Ierusalim îl privea cu oarecare scepticism, dacă nu chiar cu ostilitate, din cauza trecutului său de persecutor și din cauza Evangheliei necondiționate de circumcizie pe care o predica (Faptele 21:20-26). Pentru autoritățile iudaice, el era un trădător și un răzvrătit împotriva tradițiilor religioase (Faptele 23:1,2). De asemenea, la mijlocul primului secol, pe fondul proastei guvernări romane, Iudeea era animată de idealuri revoluționare și naționaliste. Situația aceasta și-a pus amprenta asupra tuturor segmentelor societății iudaice, probabil și asupra bisericii. În asemenea condiții, lucrarea fostului fariseu printre cei din alte popoare trebuie să fi fost cunoscută de mulți (Faptele 21:27-36).

Și acestea nu erau singurele motive de îngrijorare. În Faptele 20:28-31, Pavel le-a dat conducătorilor bisericii din Efes un sfat despre cum să procedeze cu învățătorii mincinoși, numiți de el „lupi răpitori”, care aveau să inducă turma în eroare și să o schimbe în rău. Amenințarea învățătorilor falși, ridicați chiar din biserică, a fost așadar reală, încă din zorii creștinismului. Istoria creștinismului scoate la iveală pagubele imense aduse bisericii de învățătorii falși. Problema aceasta va exista până la sfârșit (2 Timotei 4:3).

Pavel avea foarte multe motive de frământare, dar și-a păstrat neștirbite credincioșia și zelul.

Citește 2 Corinteni 4:8-14. Ce idee exprimată de Pavel aici putem aplica la viața noastră, mai ales atunci când ne confruntăm cu încercări? Care era speranța lui cea mai mare?

Joi, 6 septembrie – În Tir și Cezareea

Luca ne istorisește ce a făcut Pavel mai departe în drumul său către Ierusalim, după popasul din Milet. Apostolul a petrecut o săptămână în Tir, pe coasta feniciană, unde corabia a fost descărcată (Faptele 21:1-6). Credincioșii de acolo l-au rugat să nu se ducă la Ierusalim. Faptul că ei i-au cerut lucrul acesta „prin Duhul” nu intră în contradicție cu îndrumarea primită de el mai devreme de la Dumnezeu. În Faptele 19:21, în greacă apare și expresia „prin Duhul”, ceea ce sugerează că Pavel și-a pus de gând să meargă la Ierusalim inspirat de Duhul Sfânt. Probabil că Duhul Sfânt le descoperise credincioșilor din Tir pericolele

Studiu Biblic, Trim. III, 2018 – Faptele apostolilor

care-l pândeau pe apostol și, din grijă pentru el, i-au recomandat să nu continue drumul. De altfel, nici chiar apostolul nu știa cu precizie ce avea să i se întâmple în Ierusalim (Faptele 20:22,23). Dumnezeu nu descoperă întotdeauna toate detaliile, nici măcar unui om ca Pavel.

5. Ce eveniment a avut loc în Cezareea în legătură cu călătoria lui Pavel la Ierusalim? Faptele 21:10-14

Agab era un profet din Ierusalim, amintit deja în Faptele 11:27-30, în istorisirea despre foamete. La fel ca profetii din Vechiul Testament (de exemplu, Isaia 20:1-6; Ieremia 13:1-10), el și-a însoțit mesajul de gesturi, ilustrând pe viu ce avea să i se întâmple lui Pavel la Ierusalim și cum avea să dat în mâinile neamurilor (romanilor) de către dușmanii lui.

Însoțitorii lui Pavel au luat mesajul lui Agab ca pe o avertizare, nu ca pe o profeție și au încercat să-l convingă să nu se ducă la Ierusalim. Pavel a fost mișcat de grija lor, dar era hotărât să-și împlinească misiunea, chiar dacă avea să-l coste viața. Pentru el, integritatea Evangheliei și unitatea bisericii contau mai mult decât siguranța sau interesele personale.

„Niciodată mai înainte nu se apropiase apostolul de Ierusalim cu o inimă atât de întristată. El știa că avea să găsească puțini prieteni și mulți vrăjmași. El se apropia de cetatea care îl lepădase și îl ucisese pe Fiul lui Dumnezeu și asupra căreia atârna acum amenințarea mâniei dumnezeiești.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 292

Cu toate că a fost interpretat greșit, calomniat, tratat necuvenit și de multe ori insultat, Pavel a mers înainte prin credință. Ce ai face într-o situație ca a lui?

Vineri, 7 septembrie – Un gând de încheiere

„Succesul care însoțea predicarea Evangheliei a trezit din nou mânia iudeilor. Din fiecare colț veneau vești despre întinderea noii învățături, prin care iudeii erau scutiți de păzirea ritualurilor legii ceremoniale și neamurilor le era îngăduit să aibă aceleași privilegii ca iudeii, ca niște copii ai lui Avraam. (...) Declarația sa puternică, cum că „nu mai este nici grec, nici iudeu, nici tăiere împrejur, nici netăiere împrejur” (Coloseni 3:11), era privită de vrăjmașii săi ca o cutezătoare batjocorire a credinței și au hotărât ca glasul lui să fie adus la tăcere.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, pp.286-287

„Și el nu putea conta nici pe simpatia și nici pe sprijinul propriilor frați în credință. Iudeii neconvertiți, care merseseră atât de aproape pe urmele lui, se grăbiseră să răspândească cele mai neplăcute rapoarte la Ierusalim, atât ei personal, cât și prin scrisoare, cu privire la el și la lucrarea lui; și chiar și unii dintre apostoli și prezbiteri primiseră ca adevărate aceste rapoarte, nefăcând nicio încercare de a le contrazice și nemanifestând vreo dorință de a fi în armonie cu Pavel.” - *Ibidem*, pp. 292-293

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: Evrei 7-13

1. Sub ce formă a fost făcută făgăduința noului legământ?
2. Ce anume implică existența unui testament?
3. Ce scrie Pavel că au îndurat credincioșii evrei după ce „au fost luminați”?
4. Din ce cuvinte aflăm despre o posibilă arestare și întemnițare a lui Timotei?

Istoria mântuirii, capitolul 28

5. Ce anume a făcut o impresie adâncă asupra multora dintre cei prezenți la judecarea Domnului Isus?

8 septembrie – 14 septembrie

Arestarea în Ierusalim

Textul de memorat: „În noaptea următoare, Domnul S-a arătat lui Pavel și i-a zis: «Îndrăznește, Pavele; căci, după cum ai mărturisit despre Mine în Ierusalim, tot așa trebuie să mărturisești și în Roma.»” (Faptele apostolilor 23:11)

La scurt timp după prima călătorie misionară a lui Pavel, a devenit evident faptul că exista în biserică un dezacord fundamental cu privire la modul de primire a străinilor (Faptele 15:1-5). Conștient probabil că disensiunile aveau să se întetească, Pavel a făcut un plan de susținere a unității bisericii. A decis ca, pe baza faptului că, în cadrul adunării, i se ceruse să aibă grijă de săraci (Galateni 2:10), să le ceară bisericilor străinilor să le ofere ajutor financiar fraților din Iudeea, „ajutoare pentru sfinți” (1 Corinteni 16:1), în speranța de a crea o relație între ei.

Așa se explică probabil hotărârea lui de a merge la Ierusalim, la sfârșitul celei de-a treia călătorii misionare, ignorând riscurile. Îl mâna pe de o parte dragostea autentică pentru confracții lui iudei (Romani 9:1-5), iar pe de altă parte dorința de a vedea biserica unită (Galateni 3:28; 5:6). Dacă și evreii, și cei din alte popoare erau mântuiți prin credință și nu prin faptele Legii (Romani 3:28-30), atunci orice înstrăinare apărută din cauza cerințelor legii ceremoniale nega ideea fundamentală că Evanghelia este pentru toți (Efeseni 2:11-22).

Duminică, 9 septembrie – Întâlnirea cu conducătorii de la Ierusalim

La sosirea în Ierusalim, Pavel a fost primit cu bucurie de credincioșii apropiați lui Mnason, un ucenic la care urma să fie găzduit (Faptele 21:16,17).

Apoi, vedem că Iacov și prezbiterii din Ierusalim și-au exprimat îngrijorarea legată de reputația lui printre credincioșii iudei locali, plini de zel pentru legea mozaică. Ajunsesse la ei vestea că el îi învăța pe convertiții iudei din diaspora „să se lepede de Moise” și că îi îndemna „să nu-și taie copiii împrejur și să nu trăiască potrivit cu obiceiurile” (vers. 21:18-22).

Lucrurile acestea nu erau adevărate, desigur. Ce îi învăța el de fapt era că, în ce privește mântuirea, nu avea nicio importanță dacă erai circumcis sau necircumcis, întrucât și evreii, și cei din alte popoare erau mântuiți prin credința în Isus (Romani 2:28,29; Galateni 5:6; Coloseni 3:11). Aceasta nu însemna că îi încuraja pe iudei să nesocotească cerințele Torei. Ascultarea nu este sinonimă cu legalismul, cum lasă să se înțeleagă unii.

1. Ce l-au sfătuit conducătorii pe Pavel să facă pentru a demonstra că era iudeu credincios? Faptele 21:23-26

Pavel a fost sfătuit să facă ceva tipic iudaic, demonstrând astfel falsitatea zvonurilor despre el: să susțină cu bani patru credincioși iudei ca să facă jurământul nazireatului, un act special de consacrare față de Dumnezeu.

Din nefericire, Pavel a acceptat sfatul. Nici eroii, inclusiv cei din Biblie, nu sunt desăvârșiți, după cum arată viața lui Avraam, a lui Moise, a lui Petru și a altora. S-ar putea aduce argumentul că Pavel ar fi urmat aici principiul său de a fi iudeu cu iudeii (1 Corinteni 9:19-23) sau că el însuși făcuse anterior un fel de jurământ (Faptele 18:18). În cazul acesta a fost totuși vorba despre un compromis, fiindcă a lăsat să se înțeleagă că ar fi aprobat motivațiile legaliste din spatele recomandării. Prin atitudinea aceasta, el a transmis exact ideea pe care încercase să o combată ferm: aceea că ar fi existat două Evanghelii, una pentru neamuri, a mântuirii prin credință, și alta pentru evrei, a mântuirii prin fapte. „El (Pavel) nu era

Cum să ne ferim de această greșeală în încercările noastre de a fi convingători?

Luni, 10 septembrie – Tulburare în templu

Pavel a acceptat propunerea conducătorilor bisericii de a-i susține pe cei patru iudei. Aceasta însemna că trebuia să se supună curățirii rituale de șapte zile pentru a putea asista la încheierea jurământului acestora (Numeri 19:11-13). Pe de altă parte, tradiția iudaică menționa că acela care venea din ținuturile păgâne era necurat și că nu avea voie să intre în templu. Prin urmare, pentru a merge la preoți și a-i anunța despre procesul de curățire legat de nazirei, Pavel trebuia să se fi curățit el însuși (Faptele 21:26).

2. Ce s-a întâmplat cu Pavel la sfârșitul celor șapte zile de curățire? Faptele 21:27-36

S-a produs o tulburare din cauza celor care au instigat mulțimea împotriva lui Pavel, acuzându-l că ar fi atacat cele mai sacre simboluri ale religiei iudaice și, mai ales, că ar fi profanat templul. Ei credeau că apostolul l-ar fi adus cu el în curtea interioară a templului, unde aveau acces doar evreii, pe unul dintre însoțitorii lui străini din Efes, pe nume Trofim (vers. 29). Dacă lucrul acesta se dovedea adevărat, atunci Pavel se făcea vinovat de o faptă extrem de gravă. Pe zidul despărțitor dintre curtea exterioară și cea interioară erau scrise avertismente în latină și în greacă pentru vizitatorii străini de a nu intra mai departe ca să nu-și atragă singuri moartea.

„După legea iudaică, era o crimă osândită cu moartea ca un necircumcis să intre în curțile dinăuntru ale clădirii sfinte. Pavel fusese văzut în cetate în tovărășia lui Trofim, un efesean, și s-a spus că l-ar fi adus în templu. Dar el nu făcuse lucrul acesta; și el însuși fiind iudeu, fapta sa de a intra în templu nu însemna o călcare a legii. Însă, deși învinuirea era cu totul neadevărată, ea a slujit totuși să stârnească prejudecata mulțimii. Strigătul fiind luat și purtat prin curțile templului, mulțimile adunate acolo au fost cuprinse de o furie sălbatică.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 299

Când vestea tulburării a ajuns la cetățuia romană, căpitanul roman Claudius Lisias (Faptele 21:31,32; 23:26) a intervenit cu ostașii lui înainte ca mulțimea să-l omoare pe Pavel. Apoi a poruncit arestarea și punerea lui în lanțuri ca să poată stabili cauza agitației. Nereușind să înțeleagă nimic din strigătele isterice ale mulțimii, a poruncit ca apostolul să fie dus în cetățuie.

Tulburarea aceasta a fost provocată de niște zvonuri. De ce este important să verificăm zvonurile pe care le auzim înainte de a le crede și mai ales să nu le răspândim?

Marti, 11 septembrie – Înaintea mulțimii

Faptele 21:37-40 arată că, înainte să intre în cetățuie pentru a fi cercetat, Pavel i-a cerut căpitanului permisiunea de a se adresa mulțimii, care cerea vehement pedepsirea lui cu moartea.

Când i-a vorbit căpitanului în greacă, acesta a presupus că apostolul ar fi fost un iudeu din Egipt care, cu vreo trei ani înainte, con dusese o răscoală în Ierusalim împotriva ocupației romane și care reușise să scape în urma reprimării revoltei, când au fost arestați și omorâți mulți dintre susținătorii lui.

După ce i-a spus că era din Tars și nu din Egipt, lui Pavel i s-a dat voie să vorbească. În cuvântare, el nu a răspuns detaliat la învinuirile care îi erau aduse (vers. 28), ci a relatat experiența convertirii sale, subliniind că fusese atât de devotat iudaismului, încât ajunsese să-i prigonească pe urmașii lui Isus. Apoi, când a primit descoperiri de la Domnul, a început să asculte de ele de îndată. El le-a arătat astfel de ce ajunsese să se schimbe atât de mult și cum primise chemarea de a lucra cu neamurile. Nu a intrat în discuții teologice, ci le-a istorisit experiența personală și motivele activității sale.

3. Ce reacție a avut mulțimea în momentul în care Pavel a amintit că fusese trimis la neamuri? Faptele 22:22-29

Decizia de a-i permite lui Pavel să vorbească nu a funcționat. Când a amintit despre misiunea lui pentru neamuri, a părut a confirma acuzațiile ce i se aduceau (Faptele 21:28) și mulțimea a început iarăși să strige.

Căpitanul nu prinsese probabil tot ce spusese el în evreiește și a decis să-l cerceteze bătându-l cu biciul. În momentul în care a aflat însă că Pavel, deși era evreu de neam (Filipeni 3:5), avea cetățenie romană, a fost nevoit să facă un pas înapoi. Cetățenii romani nu puteau fi torturați.

Recitește cuvântarea lui Pavel (Faptele 22:1-21). Ce indicii există că Pavel nu a încercat să se apere, ci mai curând să propovăduiască Evanghelia? De ce le-a povestit experiența convertirii? Cum se explică influența pe care o exercită aceste experiențe?

Miercuri, 12 septembrie – Înaintea Sinedriului

Căpitanul roman a înțeles că Pavel nu constituia un pericol pentru imperiu, că tulburarea din templu era o dispută internă a iudeilor și a cerut Sinedriului să preia cazul (Faptele 22:30; 23:29).

4. Cum și-a început Pavel cuvântul de apărare înaintea Sinedriului? Faptele 23:1-5

Primele cuvinte pe care le-a rostit i-au adus o palmă peste gură, probabil din cauză că menționarea Numelui lui Dumnezeu de către un întemnițat suna a blasfemie. Reacția lui impulsivă ne ajută să ne formăm o idee despre ce temperament avea. Când l-a numit pe marele-preot „perete vărui” (vers. 3) a folosit probabil cuvintele din Matei 23:27 prin care Isus a condamnat ipocrizia fariseilor.

5. De ce stratagemă ingenioasă s-a folosit Pavel pentru a stopa cercetările? Faptele 23:6-10

Sinedriul era compus din saducheii și din fariseii, două grupări cu concepții opuse în mai multe domenii, printre care și în cel doctrinal. Saducheii, care includeau în canonul scripturistic doar primele cinci cărți ale lui Moise (Pentateuhul), nu credeau în învierea morților (Matei 22:23-32).

Declarația lui Pavel (Faptele 23:6) nu a fost totuși doar o strategie istească menită a abate atenția Sinedriului. Motivul judecării lui era într-adevăr credința în înviere pentru că la baza convertirii și activității sale ca apostol se afla întâlnirea pe drumul spre Damasc cu Domnul înviat (Faptele 24:20,21; 26:6-8). Nimic altceva nu putea explica schimbarea lui radicală. Dacă Isus nu înviase, atunci activitatea lui era inutilă, fapt de care era conștient și el (1 Corinteni 15:14-17).

Pavel a petrecut noaptea următoare în cetățuie și a primit de la Domnul însuși următoarea încurajare: „îndrăznește, Pavele, căci, după cum ai mărturisit despre Mine în Ierusalim, tot așa trebuie să mărturisești și în Roma” (Faptele 23:11). Cuvintele acestea trebuie să fi fost deosebit de prețioase pentru el în aceste împrejurări. Avea până la urmă să-și vadă împlinită vechea dorință de a propovădui Evanghelia în Roma (Faptele 19:21; Romani 1:13-15; 15:22-29).

Joi, 13 septembrie – Transferarea la Cezareea

Deranjați că nu reușiseră să scape de Pavel pe cale legală, câțiva bărbați au pus la cale un plan de a-l prinde în ambuscadă și de a-l omorî cu mâinile lor.

6. În ce consta planul lor și cum a fost dejucat? Ce sacrificii erau ei dispuși să facă pentru această cauză greșită? Faptele 23:12-17

Faptul că peste patruzeci de bărbați au uneltit și s-au jurat să-l omoare ne arată câtă ură stârnise apostolul la Ierusalim. Luca nu ne dezvăluie identitatea lor, însă este clar că erau niște extremiști dispuși la absolut orice pentru a proteja credința iudaică de presupușii ei trădători și dușmani. Fanatismul acesta religios, cuplat cu feroarea revoluționară și naționalistă, nu era un lucru ieșit din comun în primul secol în Iudeea și în împrejurimi.

În mod providențial însă, vestea despre complotul lor a ajuns la urechile băiatului surorii lui Pavel. Ne-ar fi plăcut să avem mai multe informații despre familia apostolului. Se pare că el și sora lui au crescut amândoi în Ierusalim (Faptele 22:3), că ea s-a căsătorit în Ierusalim și a avut cel puțin un copil. Faptul că pentru nepotul lui Pavel este folosit diminutivul „tinerel” (*neaniskos*, Faptele 23:18,22) și precizarea că el a fost luat de căpitan „de mână” (vers. 19) ne lasă să înțelegem că era un adolescent, capabil să vină singur la cetățuie și să-i povestească apostolului ce auzise.

7. Ce mesaj i-a trimis căpitanul Lisias dregătorului Felix cu privire la Pavel? Faptele 23:26-30

Scrisoarea descria corect situația. Și preciza că Pavel beneficiase de un tratament privilegiat datorită cetățeniei romane. Legea romană le asigura cetățenilor romani protecție deplină; de exemplu, ei aveau dreptul la judecată, ocazie în care se puteau înfățișa în fața curții ca să se apere (Faptele 25:16), și dreptul de a apela la cezar în caz că erau nedreptățiți (vers. 10,11).

În ciuda reputației lui de om aspru, Felix a fost corect cu Pavel. După o cercetare preliminară, a poruncit să fie ținut sub pază până la sosirea pârâșilor lui.

Gândește-te cum a lucrat providența lui Dumnezeu în viața lui Pavel. De câte ori ai remarcat intervenția lui Dumnezeu în viața ta în împrejurări grele?

Vineri, 14 septembrie – Un gând de încheiere

„Dacă cei care erau conducători în biserică ar fi renunțat la simțământul lor de amărăciune față de apostol și dacă l-ar fi primit ca pe unul chemat special de Dumnezeu să le ducă Evanghelia neamurilor, Domnul l-ar fi cruțat pentru ei. Dumnezeu nu rânduse ca lucrarea lui Pavel să se termine așa de curând, însă El nu a săvârșit nicio minune pentru a împiedica acest curs al împrejurărilor pe care le provocaseră conducătorii bisericii din Ierusalim.

Acest spirit duce și azi la același rezultat. Neglijarea aprecierii și folosirii bogățiilor harului divin a lipsit biserica de multe binecuvântări. De câte ori n-ar fi prelungit Domnul lucrarea unui slujitor credincios al Evangheliei dacă ea ar fi fost apreciată! Dar, dacă cei din biserică îngăduie ca vrăjmașul sufletelor să pervertească înțelegerea lucrurilor și ei să înfățișeze și să interpreteze greșit cuvintele și faptele slujitorului lui Hristos, dacă ei își îngăduie să-i stea în cale și să-l împiedice să se facă folositor, câteodată Domnul ia de la ei binecuvântarea pe care le-o dăduse.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed.2014, pp. 306-307

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: Iacov 1 - 1 Petru 2

1. Cum îl caracterizează Iacov pe „Tatăl luminilor”?
2. Despre ce anume scrie apostolul că „se războiesc cu sufletul”?
3. Ce se constată acolo unde există „pizmă și duh de ceartă”?
4. Ce anume face, în același timp, cel care îl vorbește de rău pe un frate?

Istoria mântuirii, capitolul 29

5. Cine era îngrijorat și tulburat cu privire la rămășițele sacre ale lui Isus?

15 septembrie – 21 septembrie

Întemnițarea în Cezareea

Textul de memorat: „*«Fie curând, fie târziu», a răspuns Pavel, «să dea Dumnezeu ca nu numai tu, ci toți cei ce mă ascultă astăzi să fiți așa cum sunt eu, afară de lanțurile acestea.»*” (Faptele apostolilor 26:29)

După transferarea la Cezareea, Pavel a rămas întemnițat doi ani (Faptele 24:27) în pretoriul lui Irod (Faptele 23:35), reședința guvernatorului roman. În această perioadă, a fost audiat de mai multe ori de doi guvernatori romani (Felix și Festus) și de un împărat (Agripa al II-lea), împlinind astfel lucrarea pe care i-o încredințase Dumnezeu (Faptele 9:15).

De fiecare dată, Pavel s-a declarat nevinovat, susținând că nu poate fi adusă nicio dovadă contrară, după cum o demonstra absența martorilor. Relatarea urmărește să arate că el nu săvârșise nicio faptă care să justifice arestarea și că ar fi putut scăpa de închisoare dacă n-ar fi cerut să fie judecat de cezar (Faptele 26:32). Audierile i-au oferit prilejul de a da mărturie despre Isus și despre marea speranță care se găsește în făgăduința învierii.

Cu toate acestea, anii aceștia au fost ani de neliniște adâncă și de întemnițare obositoare deoarece apostolul se pare că nu a fost sprijinit în niciun fel de biserica din Ierusalim, întrucât conducătorii ei „încă nutreau simțământul că Pavel trebuie în mare măsură socotit răspunzător pentru prejudiciul adus”. (Vezi Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 297.)

Duminică, 16 septembrie – Înaintea lui Felix

La cinci zile după transferarea lui Pavel în Cezareea, câțiva conducători iudei importanți (marele-preot, câțiva membri ai Sinedriului și un fel de avocat, pe nume Tertul) au venit de la Ierusalim și au prezentat înaintea lui Felix plângerea împotriva apostolului (Faptele 24:1-9).

Acesta este singurul proces consemnat în Faptele apostolilor în care pârâșii au apelat la avocat. În discursul său, Tertul a încercat o strategie interesantă pentru a câștiga favoarea guvernatorului. Ideea că iudeii s-ar fi bucurat sub conducerea lui de o pace mare era falsă. Realitatea era că nu existase guvernare mai represivă și mai violentă și că reprimările stârniseră în rândul iudeilor o împotrivire uriașă față de conducerea romană. Tertul a făcut apel cu multă dibăcie la politica administrativă a guvernatorului pentru a-l convinge că și în acel caz avea să obțină stabilitatea politică tot prin intermediul reprimării aspre.

În continuare, i-a adus lui Pavel trei acuzații: că punea la cale răzvrătiri printre iudeii din imperiu, deci era un agitator politic; că era conducătorul tagmei nazarinenilor, prin urmare, creștinismul în întregime era o mișcare ce stârnea tulburări; și că încercase să profaneze Templul din Ierusalim (vers. 5,6).

1. Cum a răspuns Pavel la fiecare dintre aceste acuzații? Faptele 24:10-19

Două argumente aduse de Pavel le-au desființat acuzațiile: absența martorilor din Asia (Faptele 24:18,19), fapt ce putea invalida procesul, și faptul că iudeii prezenți nu puteau vorbi decât despre audierea sa de către Sinedriu cu o săptămână înaintea (vers. 20) și că prin urmare nu puteau să-l acuze decât pentru credința lui în învierea morților (compară cu Faptele 23:6).

Felix și-a dat imediat seama de temeinicia argumentelor lui și din cauză că era oarecum familiarizat cu creștinismul, probabil prin soția lui, Drusila. Fapt este că a decis amânarea procesului (Faptele 24:22).

Răspunsul lui (vers. 24-27) spune mult despre ce fel de om era: târăgăna rezolvarea problemei, aștepta mită și era oportunist. Cu un astfel de om, șansele lui Pavel la o judecată dreaptă erau foarte mici.

Citește Faptele 24:16. Pavel declară că s-a străduit să aibă întotdeauna „un cuget curat înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor”. Ce schimbări trebuie să faci personal pentru a avea un astfel de cuget?

Luni, 17 septembrie – Înaintea lui Festus

Felix l-a ținut pe Pavel întemnițat doi ani doar fiindcă dorea să obțină favoarea iudeilor. Apoi, între anii 60 și 62 d.Hr., guvernator al Iudeei a fost Porcius Festus.

2. Cum ajung să-și manifeste ura față de adevăr oamenii care nu vor să-l creadă? Faptele 25:1-5

Conducătorii iudei n-au încercat să repete acuzațiile pe care i le aduceau lui Pavel și înaintea lui Festus, probabil din cauza eșecului anterior. Dar, în vizita sa la Ierusalim, prima se pare, i-au cerut, ca o favoare, o schimbare de jurisdicție, trimiterea lui Pavel înapoi la Ierusalim pentru a fi judecat de Sinedriu după legea iudaică. Cererea aceasta nu era decât un paravan pentru adevărata lor intenție: uciderea lui Pavel. Festus a acceptat redeschiderea cazului, însă a stabilit ca audierea să aibă loc la Cezareea, nu la Ierusalim, ceea ce însemna că Pavel avea să fie judecat după legea romană.

De îndată ce s-a întors la Cezareea, a convocat tribunalul, iar adversarii apostolului și-au prezentat acuzațiile împotriva lui. Luca nu le mai consemnează de data aceasta, dar, din răspunsul lui Pavel (Faptele 25:7,8), ne dăm seama că erau similare celor anterioare, doar că au pus probabil un mai mare accent pe rolul de agitator politic și pe ideea că Pavel constituia o amenințare pentru imperiu.

3. Ce reacție a avut Pavel când a înțeles că Festus ar putea să se folosească de el în scopuri politice? Faptele 25:9-12

Până la urmă, Festus nu s-a dovedit a fi foarte diferit de Felix în privința strategiilor politice (Faptele 24:27). Ca să nu piardă sprijinul iudeilor încă de la începutul guvernării prin hotărârea că Pavel era nevinovat, s-a gândit să le facă favoarea pe care i-o ceruseră la început: judecarea apostolului de către Sinedriu, la Ierusalim.

Lucrul acesta nu l-a mulțumit însă pe Pavel, care era conștient că nu se putea aștepta la o judecată dreaptă dacă era dat pe mâna dușmanilor lui. Invocând drepturile sale ca roman, a subliniat că avea dreptul de a fi judecat de un tribunal roman și, nevăzând o altă cale de ieșire din acea situație precară, a decis să apeleze la instanța supremă de justiție romană: cezarul însuși.

Marti, 18 septembrie – Înaintea lui Agripa

Festus a acceptat cererea lui Pavel de a fi trimis la Roma (Faptele 25:12). În câteva zile, a profitat de vizita de stat a lui Irod Agripa al II-lea și s-a consultat cu acesta referitor la cazul lui Pavel și, în special, referitor la motivul acuzării ce trebuia inclus în raportul oficial pe care avea să-l trimită cezarului. El nu era încă în temă cu problemele iudaice, dar Agripa era și îl putea ajuta (Faptele 26:2,3).

4. Ce informații i-a dat Festus lui Agripa cu privire la Pavel și care a fost reacția regelui iudeu? Faptele 25:13-22

Agripa al II-lea, ultimul din dinastia irozilor, a venit la Cezareea însoțit de sora lui, Berenice, pentru a-i ura de bine noului guvernator.

Când i-a prezentat cazul lui Pavel, Festus s-a arătat surprins că acuzațiile care îi erau aduse nu erau legate de vreo faptă gravă, de natură politică sau penală, ci de o chestiune legată de religia iudaică și în special de „un oarecare Isus, care a murit și despre care Pavel spunea că este viu” (vers. 19). Pavel afirmase deja înaintea Sinedriului că era judecat din cauza credinței lui că Isus înviase, iar Festus a confirmat spusesele lui.

5. Ce reținem din descrierea acestei audieri a lui Pavel de către regele Agripa? Faptele 25:23-27

„Și iată-l pe Pavel, încă încătușat, stând înaintea celor adunați. Ce contrast se înfățișa aici! Agripa și Berenice dețineau putere și rang și, din pricina aceasta, erau în grațiile lumii. Însă ei erau lipsiți de trăsăturile de caracter prețuite de Dumnezeu. Ei erau călcători ai Legii Sale, stricați în inimă și viață. Felul lor de purtare era o scârbă înaintea Cerului.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 320

Ce învățăm aici despre aparențe? Ne preocupăm și noi să creăm aparențe false?

Miercuri, 19 septembrie – Cuvântul de apărare al lui Pavel

Oaspeții regali au luat loc în sala de audieri alături de guvernator și întemnițatul a fost adus în fața lor pentru a-și prezenta cuvântul de apărare, în primul rând pentru Agripa, fiindcă Festus îl auzise deja (Faptele 25:8-11).

6. Ce scop urmărește Pavel prin discursul său înaintea lui Agripa? Faptele 26:1-23

Pavel prezintă practic un raport autobiografic, în care își istorisește viața de dinainte și de după convertire. În privința conținutului, discursul ne amintește de cel consemnat în Faptele 22:1-21, ținut înaintea mulțimii din Ierusalim.

În introducere, el încearcă să câștige bunăvoința împăratului. Își exprimă recunoștința pentru ocazia de a se apăra înaintea lui, mai ales că Agripa era familiarizat cu toate obiceiurile și problemele legate de religia iudaică și putea să-l lămurească pe guvernator că acuzațiile care îi erau aduse erau nefondate și false.

Cuvântarea lui poate fi împărțită în trei părți. În partea întâi (Faptele 26:4-11), apostolul vorbește despre evlavia lui ca fariseu, bine cunoscută printre contemporanii săi din Ierusalim. Fiind fariseu, el credea în învierea morților, lucru esențial pentru împlinirea speranței străvechi a lui Israel. Iudeii dădeau dovadă de inconsecvență când i se împotriveau, întrucât nu exista în învățătura aceasta absolut nimic neiudaic. Însă le înțelegea prea bine atitudinea, fiindcă lui însuși îi venise atât de greu să creadă că Dumnezeu îl înviase pe Isus, încât îi persecutasă pe cei care credeau.

În partea a doua (vers. 12-18), Pavel arată cum și-a schimbat concepția din momentul întâlnirii cu Isus pe drumul spre Damasc și ce chemare a primit, de a duce Evanghelia la neamuri.

În final, declară că a fost atât de marcat de ceea ce a văzut cu acea ocazie (vers. 19-23), încât se simțea obligat să asculte și să-și îndeplinească misiunea din cauza căreia fusese adus la judecată. Adevăratul motiv al arestării sale nu era încălcarea legii iudaice sau profanarea templului, ci mesajul său despre moartea și învierea lui Isus, care era în deplină armonie cu Scripturile și le permitea oamenilor de alt neam care credeau să aibă parte egală la mântuire.

Citește Faptele 26:18. Potrivit acestui text, ce primesc cei care cred în Hristos? Ai primit și tu aceste lucruri?

Joi, 20 septembrie – Pavel înaintea conducătorilor

Pavel i s-a adresat lui Agripa, însă primul care a reacționat a fost Festus (Faptele 26:24). Festus n-ar fi avut nimic împotriva dacă apostolul ar fi vorbit despre nemurirea sufletului. Până și greco-romanii antici știau că nemurirea sufletului și învierea nu se împacă una cu alta, motiv pentru care acceptau prima idee, dar o respingeau pe a doua. De aceea, în altă parte Pavel afirmă că, pentru neamuri, Evanghelia era o nebulie (1 Corinteni 1:23).

Cu respect, Pavel a declarat că vorbea cu judecată și i s-a adresat din nou lui Agripa, care, fiind iudeu, îl înțelegea și putea confirma că tot ce spusese era în acord cu profeții ebraice (Faptele 26:25,26).

7. Ce răspuns a dat Agripa la întrebarea insistentă a lui Pavel? Faptele 26:27,28

Întrebarea lui Pavel l-a pus pe Agripa într-o situație delicată. Fiind iudeu, nu-și putea nega credința în Scripturi; pe de altă parte, dacă și-o confirma, nu-i mai rămânea decât să admită că Isus era Mesia. Răspunsul lui a fost o stratagemă isteată de a scăpa din capcana logică în care se afla: „Curând mai vrei tu să mă îndupleci să mă fac creștin!” (vers. 28).

Replica lui Pavel dovedește un devotament extraordinar de profund față de Evanghelie: „Fie curând, fie târziu, ... să dea Dumnezeu ca nu numai tu, ci toți cei ce mă ascultă astăzi să fie așa cum sunt eu, afară de lanțurile acestea” (vers. 29). La finalul audierii, apostolul nu a cerut să fie liber, asemenea celor care îl cercetau, ci ca ei să fie asemenea lui, însă fără lanțuri. Zelul său misionar întrecea grija pentru siguranța personală.

8. Ce concluzie a tras Agripa cu privire la cazul lui Pavel? Faptele 26:30-32

Festus avea nevoie de ajutorul lui Agripa doar pentru a ști ce să treacă în raport (Faptele 25:25-27). Cererea lui Pavel de a fi judecat de cezar fusese deja acceptată (vers. 12). Întemnițatul nu se mai afla sub jurisdicția guvernatorului.

Citește Faptele 26:24-28. La ce sursă de autoritate a făcut Pavel apel în final? Pe ce sursă de autoritate trebuie să ne întemeiem și noi convingerile?

Vineri, 21 septembrie – Un gând de încheiere

„Oare, la aceste cuvinte, Agripa s-a dus cu gândul la trecutul familiei lui și la eforturile ei zadarnice împotriva Aceluia despre care predica Pavel? S-a gândit la străbunicul lui, Irod, și la masacrul copiilor nevinovați din Betleem? Sau la unchiul său de bunic, Antipa, și la uciderea lui Ioan Botezătorul? Sau la tatăl său, Agripa I, și la martiriul apostolului Iacov? A văzut dezastrele care s-au abătut repede asupra acestor regi, un semn al dizgrației lui Dumnezeu ca urmare a crimelor lor împotriva slujitorilor Săi? I-au adus aminte pompa și parada din ziua aceea de ziua când tatăl lui, Agripa, un monarh mai puternic decât el, s-a aflat în aceeași cetate, îmbrăcat în haine strălucitoare, și când oamenii au strigat că el era dumnezeu? Uitase că, înainte să dispară strigătele de admirație, pedeapsa a căzut rapid și înfricoșător asupra regelui îngâmfat? Ceva din toate acestea a trecut prin mintea lui Agripa; însă vanitatea i-a fost flatată de scena strălucitoare de dinaintea ochilor, iar mândria și importanța de sine i-au alungat gândurile nobile.” - Comentariile lui Ellen G. White, *Comentariul biblic AZȘ*, vol. 6, pp. 1066-1067

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: 1 Petru 3 - 1 Ioan 1

1. Ce trebuie să facă cel ce iubește viața?
2. Din partea cărei biserici transmitea apostolul sănătate?
3. Spre deosebire de îngerii, de ce anume nu se tem cei îndrăzneți și încăpățânați?
4. În ce situație mințim și nu trăim adevărul?

Istoria mântuirii, capitolul 30

5. Ce a arătat Toma prin faptul că nu a vrut să primească raportul ucenicilor despre învierea lui Isus?

22 septembrie – 28 septembrie

Călătoria la Roma

Textul de memorat: „Nu te teme, Pavele; căci tu trebuie să stai înaintea cezarului” (Faptele apostolilor 27:24)

Pavel își dorea de multă vreme să ajungă la Roma, însă arestarea sa în Ierusalim încurcase lucrurile. Cedase presiunilor conducătorilor bisericii din Ierusalim de a dovedi că respecta legea și ajunsesse să petreacă în arestul autorităților romane aproape cinci ani, dacă luăm în calcul și timpul petrecut în călătoria pe mare până în Italia. Astfel, planurile lui misionare fuseseră date complet peste cap.

Cu toate acestea, Isus însuși i-a promis că până la urmă avea să dea mărturie despre El în Roma (Faptele 23:11). Dacă se întâmplă să greșim, Dumnezeu ne acordă o nouă șansă, dar nu ne ferește întotdeauna de consecințele faptelor noastre. Pavel a reușit să ajungă la Roma, însă nu există nicio dovadă în Biblie că ar fi ajuns și în Spania, așa cum sperase (Romani 15:24). El a fost eliberat după prima întemnițare romană, dar a fost arestat după aceea din nou și a murit ca martir (2 Timotei 4:6-8) în anul 67 d.Hr., în timpul lui Nero.

Da, Pavel a ajuns la Roma și, în răstimpul petrecut în arest pentru a fi judecat înaintea cezarului, a propovăduit Evanghelia, în ciuda lanțurilor (Efeseni 6:20; Filipeni 1:13) și fără vreo piedică, înaintea oricui venea la el (Faptele 28:30,31), inclusiv în fața unor oameni importanți din casa cezarului (Filipeni 4:22).

Duminică, 23 septembrie – Călătoria pe mare

După aproximativ doi ani de întemnițare în Cezareea (Faptele 24:27), Pavel a fost trimis la Roma. Judecând după relatarea la persoana întâi și după mulțimea detaliilor (Faptele 27:1-28:26), Pavel a fost însoțit în această călătorie lungă și grea până în Italia de Luca, dar și de un alt creștin, pe nume Aristarh (Faptele 27:2). Un rol important în cadrul relatării îl are și sutașul roman, Iuliu, care răspundea și de alți întemnițați (vers. 1).

Au pornit la drum către sfârșitul sezonului cald. „Vremea postului” (vers. 9) se referă la Ziua Ispășirii, care era în a doua jumătate a lunii octombrie. În sezonul rece, adică din noiembrie până în martie, călătoria pe Mediterana era, de regulă, evitată. De data aceasta, s-au confruntat din start cu probleme și cu greu au reușit să ajungă pe insula Creta, în golfuluțel Limanuri bune (vers. 8).

1. Ce remarcă a făcut Pavel în Limanuri bune și ce atitudine a avut sutașul? Faptele 27:9-12

Sutașul a ignorat vorbele lui Pavel și a decis să mai meargă vreo patruzeci de mile spre vest și să ierneze în Fenix, un port sigur. Din nefericire, vremea s-a schimbat brusc și au fost prinși într-o furtună atât de puternică, încât echipajul nu a putut decât să lase corabia să fie purtată de vânt spre sud-vest, departe de țarm. Marinarii au aruncat apoi încărcătura și chiar uneltele corabiei, fiindcă lua deja apă și trebuia ușurată. Situația era critică. După mai multe zile de lumină scăzută, de vizibilitate redusă, de ploaie torențială și de vânt aprig, plutind în derivă și complet epuizați, și-au pierdut „orice nădejde de scăpare” (vers. 20).

2. Ce sfat a dat Pavel echipajului în a doua sa intervenție? Faptele 27:21-26

În cuvinte profetice, Pavel i-a dat echipajului o veste pe care tocmai o primise de la Dumnezeu: nu aveau motive să se descurajeze și să-și piardă speranța; aveau să înfrunte pericole și aveau să sufere pagube, însă toți cei de la bordul corabiei aveau să supraviețuiască!

De ce a trebuit ca Pavel, un slujitor atât de credincios și devotat, să sufere atât? Ce lecții putem desprinde din această experiență?

Luni, 24 septembrie – Naufragiul

În a doua intervenție, Pavel le-a dat celor de la bordul vasului - în total, două sute șaptezeci și șase de oameni - asigurarea că aveau să scape toți cu viață și că nu va exista altă pierdere decât cea a corabiei (Faptele 27:37,22). După paisprezece zile, cuvintele lui s-au adeverit. Vântul i-a purtat mai departe încolo și înapoi, dar marinarii și-au dat seama că se apropiau de uscat, probabil pentru că auzeau valurile spărgându-se de țărni (vers. 27). Au făcut o serie de măsurători și, de teamă să nu se lovească de stânci, au aruncat patru ancore de la cârma corabiei, ca să reducă viteza. Apoi i-au implorat pe zei să se facă ziuă (vers. 28,29).

3. Ce lecții învățăm din această relatare? Faptele 27:30-34

La începutul călătoriei, sutașul s-a purtat frumos cu Pavel, dar nu avea încă motive să aibă încredere în sfaturile lui. După două săptămâni însă, situația era diferită. Pavel îi câștigase respectul prin faptul că anunțase naufragiul (vers. 21-26) despre care de-acum nu mai avea nicio îndoială că se va întâmpla.

Pavel i-a îndemnat pe corăbieri să mănânce ca să aibă putere să înoate și să ajungă la mal. Providența divină nu ne scutește întotdeauna de lucrurile care intră în mod normal în sarcina noastră să le facem. „De-a lungul relatării, este menținut echilibrul între asigurarea lui Dumnezeu că-i va ocroti pe acești oameni și eforturile lor de a și-o asigura.” - David J. Williams, *Acts*, ed. 1990, p. 438

La ziuă, marinarii au văzut de departe uscatul; era un golf cu maluri nisipoase, și au hotărât să împingă corabia într-acolo. Corabia nu a reușit totuși să ajungă întregă la mal, fiindcă s-a înfipt într-o limbă de pământ și s-a sfărâmat sub izbitura valurilor. Planul ostașilor de a-i ucide pe întemnițați ca să nu scape a fost oprit de sutaș, în principal datorită lui Pavel. În cele din urmă, niciunul dintre ei nu și-a pierdut viața, exact așa cum le făgăduise Dumnezeu.

Ce impresie i-a făcut Pavel sutașului din moment ce acesta le-a interzis ostașilor să-i omoare pe întemnițați?

Marti, 25 septembrie – În Malta

Când au ajuns toți teferi la uscat, supraviețuitorii au aflat că se aflau pe insula Malta, o insuliță din centrul Mediteranei, situată la sud de Sicilia. În cele două săptămâni cât plutiseră în derivă pe mare, în voia vântului, parcuseseră circa 475 mile din Limanuri bune (Creta). Acum trebuiau să aștepte trei luni de iarnă ca să-și poată continua călătoria (Faptele 28:11).

4. Ce i s-a întâmplat lui Pavel pe insula Malta și ce a făcut Dumnezeu prin el? Faptele 28:1-10

Locuitorii insulei Malta s-au dovedit foarte prietenoși și ospitalieri și primul lucru pe care l-au făcut pentru Pavel și ceilalți, toți uzi și înghețați de frig, a fost să aprindă un foc mare la care ei să se poată încălzi; în această perioadă a anului, temperatura nu urca peste 10 grade Celsius.

Incidentul cu năpârca a atras atenția oamenilor asupra lui Pavel. Inițial, băștinașii au crezut că a fost mușcat de șarpe ca pedeapsă divină, pentru că era un ucigaș; reușise să scape din mare, însă Dreptatea sau probabil *Dikē*, o zeiță care la greci era personificarea dreptății și a răzbunării, nu-l lăsa să trăiască. Când au văzut totuși că lui Pavel nu i se întâmpla nimic rău, au zis că era un zeu, la fel cum spusese și locuitorii din Litra câțiva ani mai înainte (Faptele 14:8-18). Luca nu oferă detalii, dar nu greșim probabil dacă presupunem că Pavel a profitat de situație și a dat mărturie despre Dumnezeul căruia îi slujea.

Publius, procuratorul roman al insulei sau un alt demnitar local, i-a găzduit pe Pavel și pe ceilalți timp de trei zile până când și-au găsit un alt adăpost. Vindecarea tatălui lui Publius i-a dat lui Pavel ocazia de a realiza un fel de activitate de vindecare în mijlocul poporului maltez.

Luca nu menționează că, la plecarea din Malta, Pavel ar fi lăsat în urmă vreun convertit sau vreo biserică. Omisiunea aceasta, care poate fi doar accidentală, arată că misiunea noastră în lume nu se limitează la botezuri sau la plantarea de biserici, ci trebuie să includă și preocuparea pentru oameni și pentru nevoile lor. Acesta este aspectul practic al Evangheliei (Faptele 20:35; compară cu Tit 3:14).

Se pare că locuitorii acestei insule, deși nu-L cunoșteau pe Dumnezeu, aveau totuși o idee despre dreptatea divină! De unde aveau ei ideea aceasta? Vezi Romani 1:18-20.

Miercuri, 26 septembrie – Pavel, în sfârșit, în Roma!

După cele trei luni petrecute în Malta, Pavel și ceilalți au reușit să-și continue călătoria (Faptele 28:11). Au ajuns la Puzole (vers. 13) - orașul modern Pozzuoli, din Golful Napoli -, iar de acolo s-au îndreptat pe uscat până la Roma (vers. 11-16).

Vestea sosirii lui Pavel a ajuns rapid la Roma, iar câțiva credincioși de acolo au parcurs câțiva kilometri ca să-i iasă în întâmpinare. Deși venea pentru prima oară în această cetate, avea numeroși prieteni: colegi, convertiți, rude și multe persoane dragi (Romani 16:3-16). Întâlnirea de la Forul lui Apriu trebuie să fi fost deosebit de emoționantă pentru ei, mai ales când au aflat de naufragiu și că Pavel era întemnițat. Apostolul l-a mulțumit lui Dumnezeu pentru dovada lor specială de dragoste și de grijă și s-a simțit încurajat și capabil să apară în fața cezarului.

În raportul său oficial, Festus a notat probabil că, după legea romană, Pavel nu se făcea vinovat de nicio faptă gravă (Faptele 25:26,27; 26:31,32). Așa s-ar putea explica de ce i s-a permis să-și închirieze o casă (Faptele 28:30) și nu a fost trimis într-o închisoare obișnuită sau într-o tabără militară, deși, după obiceiul roman, era permanent păzit de un ostaș roman, de care era prins în lanțuri. Iar din moment ce trăia pe propria cheltuială, probabil că a putut să și muncească (Faptele 18:3).

5. Ce a făcut Pavel, imediat ce s-a stabilit în noua casă? Faptele 28:17-22

Pavel nu se putea duce de data aceasta la sinagogă, dar sinagoga putea veni la el. Imediat după ce a sosit, potrivit obiceiului său de a merge mai întâi la evrei (Romani 1:16), i-a chemat pe conducătorii iudei locali ca să le spună că era nevinovat și să le explice, ca și în alte ocazii, că singurul motiv pentru care fusese arestat era speranța lui Israel (Faptele 23:6; 24:15; 26:6-8). Dar intenția lui nu era în primul rând să se apere, ci să creeze o atmosferă de încredere cu scopul de a propovădui Evanghelia, arătând că învierea lui Isus constituia împlinirea speranței străvechi a poporului Israel. Mirați că nu primiseră de la Ierusalim nicio informație despre Pavel, iudeii l-au ascultat.

Citește Faptele 28:22. Ce ne spune aceasta despre împotrivirea care încă mai există astăzi față de credincioși? Cum putem rămâne credincioși când alții vorbesc împotriva credinței noastre?

Joi, 27 septembrie – Triumful Evangheliei

Într-o zi stabilită, iudeii au venit în număr mare să asculte prezentarea lui Pavel despre Evanghelia (Faptele 28:23).

6. De ce a citat Pavel din Isaia în acest context? Faptele 28:24-31

Citatul din Isaia 6:9,10 arată ce se întâmplă când oamenii nu vor să primească mesajul divin. Unii iudei au crezut, iar alții nu au crezut și astfel, din cauza disputei dintre ei, apostolul nu a avut decât să meargă iarăși la neamuri (Faptele 13:46,47; 18:6).

Pavel a așteptat doi ani până să fie judecat de cezar. Între timp, deși nu avea voie să-și părăsească locuința, a putut totuși să le prezinte Evanghelia celor care veneau la el. Scena finală din Fapte subliniază triumful Evangheliei, a cărei răspândire nu a putut fi oprită de nicio forță, nici iudaică, nici romană.

Nu este clar de ce Luca și-a încheiat istorisirea în acest punct, din moment ce există dovezi că Pavel nu a fost executat atunci (2 Timotei 4:6-8). Poate că, din perspectiva sa, Luca și-a atins scopul de a demonstra că Evanghelia a ajuns la „capătul pământului” (Faptele 1:8), din moment ce ea fusese propovăduită într-un loc atât de îndepărtat precum Roma.

„Răbdarea și voința lui Pavel din timpul îndelungatei și nedreptei lui întemnițări, curajul și credința lui erau o continuă predică. Spiritul lui, atât de deosebit de spiritul lumii, dădea mărturie că o putere mai mare decât aceea a pământului era prezentă cu el. Și, prin exemplul său, creștinii erau îndemnați la o și mai mare râvnă ca apărători ai lucrării, din a cărei activitate publică Pavel fusese scos. În felul acesta, lanțurile lui Pavel aveau influență, așa că atunci când puterea și utilitatea lui păreau înlăturate și când, după toate aparențele, el putea face cel mai puțin, atunci a strâns snopi pentru Hristos din câmpuri din care se părea că era cu totul înlăturat.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, p. 342

Din perspectiva misiunii bisericii însă, s-ar putea spune că istoria faptelor apostolilor - sau istoria răspândirii Evangheliei - nu s-a încheiat încă și fiecare dintre noi o completăm astăzi. De-a lungul secolelor au fost scrise alte capitole mai interesante și mai dramatice, uneori chiar cu sângele martorilor credincioși ai lui Dumnezeu. Acum este rândul nostru să adăugăm încă un capitol, ultimul (sperăm!), și să încheiem complet misiunea pe care le-a încredințat-o Isus ucenicilor, iar „atunci va veni sfârșitul” (Matei 24:14).

Vineri, 28 septembrie – Un gând de încheiere

„Hristos i-a dat bisericii o însărcinare sfântă. Fiecare membru trebuie să fie un canal prin care Dumnezeu poate împărtăși lumii comorile harului Său, bogățiile nepătrunse ale lui Hristos. Mântuitorul dorește atât de mult ca slujitorii Săi să prezinte lumii spiritul și caracterul Său! Nu există nimic de care lumea să aibă atâta nevoie ca de manifestarea prin oameni a iubirii Mântuitorului. Întreg cerul așteaptă bărbați și femei prin care Dumnezeu să poată descoperi puterea creștinismului.” - Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, ed. 2014, pp.441-442

„Multă vreme a așteptat Dumnezeu ca spiritul de slujire să pună stăpânire pe întreaga biserică, astfel încât fiecare om să lucreze pentru El, potrivit destoiniciei sale. Când membrii bisericii lui Dumnezeu își vor face lucrarea hotărâtă lor în câmpurile care au atâta nevoie, atât în preajma lor, cât și mai departe, împlinind însărcinarea Evangheliei, atunci lumea întregă va fi în curând avertizată și Domnul Isus va reveni pe acest pământ cu putere și slavă mare.” - *Ibidem*, p. 82

BIBLIA ȘI CARTEA ISTORIA MÂNTUIRII – STUDIU LA RÂND

Biblia: 1 Ioan 2 - Iuda 1

1. Care este consecința firească pentru oricine îl tăgăduiește pe Fiul?
2. Ce rugămintă i-a adresat apostolul „alesei doamne”?
3. Despre cine mărturiseau toți bine?
4. Ce fel de oameni sunt cei care nesocotesc stăpânirea și batjocoresc ce nu cunosc?

Istoria mântuirii, capitolul 31

5. Cum au petrecut ucenicii și mama lui Isus noaptea care a urmat după înălțarea Sa la cer?

[Salt la Cuprins](#)

Școala de Sabat audio

Responsabil de text: Viorel Tronaru

<http://www.7adventist.com/studiu/>

